

DIARI DE SESSIONS

DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

XIV* legislatura · període entre legislatures · sèrie D · número 3

Diputació Permanent

Sessió 3, dijous 21 de març de 2024

Presidència de la M. H. Sra. Anna Erra i Solà

TAULA DE CONTINGUT

Manifestació de condol per l'assassinat d'una treballadora del Centre Penitenciari Mas d'Enric	3
Sol·licitud de compareixença de la consellera de Justícia, Drets i Memòria perquè informi sobre l'assassinat d'una treballadora al Centre Penitenciari Mas d'Enric i les protestes dels treballadors penitenciaris 354-00346/13	4
Sol·licitud de compareixença de la consellera de Justícia, Drets i Memòria perquè informi sobre la situació de crisi als centres penitenciaris i la manca d'iniciativa del Govern amb relació a les demandes dels representants dels treballadors 354-00347/13	4
Sol·licitud de compareixença de la consellera de Justícia, Drets i Memòria perquè informi sobre l'augment de les agressions als funcionaris de presons, l'assassinat d'una funcionària al Centre Penitenciari Mas d'Enric i les polítiques del Departament de Justícia, Drets i Memòria amb relació al Centre d'Iniciatives per a la Reinserció 354-00348/13	4
Compareixença de la consellera de Justícia, Drets i Memòria per a informar sobre els fets ocorreguts en el Centre Penitenciari Mas d'Enric el 13 de març de 2024 355-00181/13	5
Compareixences 355-00181/13, 355-00182/13 i 355-00183/13	5

* Denominació que adopta la legislatura actual a partir del 4 de juny de 2021, en compliment de la Resolució 9/XIII del Parlament de Catalunya, aprovada pel Ple en la sessió 7, del 2 de juny de 2021 (BOPC 50/13, del 04.06.2021).

Aquesta publicació és impresa en paper ecològic (definició europea ECF), en compliment del que estableix la Resolució 124/III del Parlament, sobre la utilització del paper reciclat en el Parlament i en els departaments de la Generalitat, adoptada el 30 d'abril de 1990.

El *Diari de Sessions del Parlament de Catalunya* (DSPC) reproduïx només les intervencions orals fetes durant la sessió. La resta de documentació que acompanya la intervenció es pot consultar a l'expedient del ple.

Imprès al Parlament

ISSN: 0213-7976 (general)

0213-7984 (sèrie P)

DL: B-27.966-1980

www.parlament.cat

Sessió 3

La sessió s'obre a les nou del matí i cinc minuts. Presideix la presidenta del Parlament, acompanyada dels membres de la Mesa de la Diputació Permanent Alba Vergés i Bosch, vicepresidenta primera; Assumpta Escarp Gibert, vicepresidenta segona; Aurora Madaula i Giménez, secretària primera, i Ferran Pedret i Santos, secretari segon. Assisteixen la Mesa el secretari general i el lletrat major.

Hi són presents Raúl Moreno Montaña, David Pérez Ibáñez i Alícia Romero Llano, pel G. P. Socialistes i Units per Avançar; Jordi Orobitg i Solé, Raquel Sans Guerra i Marta Vilalta i Torres, pel G. P. d'Esquerra Republicana; Francesc de Dalmaes i Thió, Josep Rius i Alcaraz i Mònica Sales de la Cruz, pel G. P. de Junts per Catalunya; Joan Garriga Doménech, pel G. P. de VOX en Cataluña; Xavier Pellicer Pareja, pel G. P. de la Candidatura d'Unitat Popular - Un Nou Cicle per Guanyar; Jéssica Albiach Satorres, pel G. P. d'En Comú Podem; Carlos Carrizosa Torres, pel G. P. de Ciutadans, i Alejandro Fernández Álvarez, pel G. Mixt.

Assisteix a aquesta sessió la consellera de Justícia, Drets i Memòria, Gemma Ubasart i González, acompanyada del secretari de Mesures Penals, Reinserció i Atenció a la Víctima, Amand Calderó i Montfort.

ORDRE DEL DIA DE LA CONVOCATÒRIA

1. Sol·licitud de compareixença de la consellera de Justícia, Drets i Memòria davant la Diputació Permanent perquè informi sobre l'assassinat d'una treballadora al Centre Penitenciari Mas d'Enric i les protestes dels treballadors penitenciaris (tram. 354-00346/13). Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar. Debat i votació de la sol·licitud de compareixença.

2. Sol·licitud de compareixença de la consellera de Justícia, Drets i Memòria davant la Diputació Permanent perquè informi sobre la situació de crisi als centres penitenciaris i la manca d'iniciativa del Govern amb relació a les demandes dels representants dels treballadors (tram. 354-00347/13). Grup Parlamentari de Junts per Catalunya. Debat i votació de la sol·licitud de compareixença.

3. Sol·licitud de compareixença de la consellera de Justícia, Drets i Memòria davant la Diputació Permanent perquè informi sobre l'augment de les agressions als funcionaris de presons, l'assassinat d'una funcionària al Centre Penitenciari Mas d'Enric i les polítiques del Departament de Justícia, Drets i Memòria amb relació al Centre d'Iniciatives per a la Reinserció (tram. 354-00348/13). Grup Parlamentari de VOX en Cataluña. Debat i votació de la sol·licitud de compareixença.

4. Compareixença de la consellera de Justícia, Drets i Memòria davant la Diputació Permanent per a informar sobre els fets ocorreguts en el Centre Penitenciari Mas d'Enric el 13 de març de 2024 (tram. 355-00181/13). Consellera de Justícia, Drets i Memòria. Compareixença.

La presidenta

Diputats i diputades, comença la sessió.

Manifestació de condol per l'assassinat d'una treballadora del Centre Penitenciari Mas d'Enric

I, abans de començar amb l'ordre del dia, voldria proposar-los fer un minut de silenci en record de la treballadora assassinada el passat 13 de març, del Centre Penitenciari Mas d'Enric. Són uns fets greus i lamentables, tristament, i des d'aquí voldria tenir unes paraules de condol per a la família de la víctima i també unes paraules de suport als treballadors, funcionaris i externs, del centre penitenciari, i fer-ho extensiu també a tota la comunitat penitenciària en uns moments complexos. Fem el minut de silenci.

(La cambra serva un minut de silenci.)

Moltes gràcies. Els faig avinent que un diputat ha delegat el seu vot per a aquesta sessió de la Diputació Permanent: el diputat Ruben Wagensberg, a la diputada Marta Vilalta i Torres.

Sol·licitud de compareixença de la consellera de Justícia, Drets i Memòria perquè informi sobre l'assassinat d'una treballadora al Centre Penitenciari Mas d'Enric i les protestes dels treballadors penitenciaris

354-00346/13

Passem ara al primer punt de l'ordre del dia, que és el debat i votació de la sol·licitud de compareixença de la consellera de Justícia, Drets i Memòria davant la Diputació Permanent perquè informi sobre l'assassinat d'una treballadora al Centre Penitenciari Mas d'Enric i les protestes dels treballadors penitenciaris, presentada pel Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar.

A continuació, doncs, procedirem a la votació de la sol·licitud de compareixença de la consellera de Justícia, Drets i Memòria.

S'inicia la votació.

Vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions?

Un cop aprovada aquesta sol·licitud, passem tot seguit al següent punt de l'ordre del dia.

Sol·licitud de compareixença de la consellera de Justícia, Drets i Memòria perquè informi sobre la situació de crisi als centres penitenciaris i la manca d'iniciativa del Govern amb relació a les demandes dels representants dels treballadors

354-00347/13

El segon punt de l'ordre del dia és el debat i votació de la sol·licitud de compareixença de la consellera de Justícia, Drets i Memòria davant la Diputació Permanent perquè informi sobre la situació de crisi als centres penitenciaris i la manca d'iniciativa del Govern amb relació a les demandes dels representants dels treballadors, presentada pel Grup Parlamentari de Junts per Catalunya.

A continuació, procedim a la votació de la sol·licitud de compareixença de la consellera de Justícia, Drets i Memòria.

S'inicia la votació.

Vots a favor?

Sense cap en contra ni abstenció, queda aprovada, doncs, aquesta sol·licitud.

Sol·licitud de compareixença de la consellera de Justícia, Drets i Memòria perquè informi sobre l'augment de les agressions als funcionaris de presons, l'assassinat d'una funcionària al Centre Penitenciari Mas d'Enric i les polítiques del Departament de Justícia, Drets i Memòria amb relació al Centre d'Iniciatives per a la Reinserció

354-00348/13

I passem tot seguit al següent punt de l'ordre del dia. El tercer punt de l'ordre del dia és el debat i votació de la sol·licitud de compareixença de la consellera de Justícia, Drets i Memòria davant la Diputació Permanent perquè informi sobre l'augment de les agressions als funcionaris de presons, l'assassinat d'una funcionària al Centre Penitenciari Mas d'Enric i les polítiques del Departament de Justícia, Drets i Memòria.

ria amb relació al Centre d'Iniciatives per a la Reinserció, presentada pel Grup Parlamentari de VOX en Catalunya.

A continuació, procedirem a la votació de la sol·licitud de compareixença de la consellera de Justícia, Drets i Memòria.

S'inicia la votació.

Vots a favor?

Tres vots a favor.

Vots en contra?

Disset vots en contra.

Abstencions?

Doncs un cop rebutjada aquesta sol·licitud, passem tot seguit al següent punt de l'ordre del dia.

Compareixença de la consellera de Justícia, Drets i Memòria per a informar sobre els fets ocorreguts en el Centre Penitenciari Mas d'Enric el 13 de març de 2024

355-00181/13

I el quart punt de l'ordre del dia és: compareixença de la consellera de Justícia, Drets i Memòria davant la Diputació Permanent per informar sobre els fets ocorreguts en el Centre Penitenciari Mas d'Enric el 13 de març del 2024.

A continuació, atès que la consellera de Justícia, Drets i Memòria ha sol·licitat comparèixer davant la Diputació Permanent per informar sobre els fets ocorreguts en el Centre Penitenciari Mas d'Enric el 13 de març de 2024, sotmetem a votació aquesta sol·licitud de compareixença.

S'inicia la votació.

Vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions?

Queda aprovat.

I, un cop ha estat aprovada la compareixença de la consellera de Justícia, Drets i Memòria, passem a substanciar-la tot seguit.

Compareixences

355-00181/13, 355-00182/13 i 355-00183/13

Tal com es va acordar a la reunió de representants dels grups parlamentaris, així mateix, com bé saben, les compareixences que han estat acordades anteriorment se substanciaran conjuntament amb aquesta compareixença de la consellera de Justícia, Drets i Memòria; per tant, queden totes subsumides en aquesta compareixença.

Passem, doncs, a la compareixença. I, en primer lloc, intervindrà la consellera de Justícia, Drets i Memòria i a continuació procedirem al torn d'intervencions dels grups parlamentaris per un temps màxim de quinze minuts per a cadascun.

Té, doncs, la paraula la consellera, la senyora Gemma Ubasart i González.

La consellera de Justícia, Drets i Memòria (Gemma Ubasart i González)

Gràcies, presidenta. Diputades, diputats, bon dia a tothom. Com saben, comparec aquí per voluntat pròpia per tal d'informar sobre el cas de l'assassinat d'una treballadora de l'empresa pública Centre d'Iniciatives de Reinserció al Centre Penitenciari de Mas d'Enric el dia 13 de març de 2024 a la tarda. Estem davant d'un fet d'extrema gravetat, i per aquesta raó he volgut compartir amb vostès la informació que tenim a dia d'avui.

No puc començar d'una altra manera que no sigui lamentant i condemnant una vegada més el que va passar aquell dia fatídic: una servidora pública ha sigut assassinada al seu lloc de treball. Això no pot tornar a passar. Vull també expressar el meu sincer condol a la família i amics de la Núria. La conselleria i el Govern sencer estem al costat i els oferim tot el suport en aquests moments tan difícils. També estendre el condol als companys i companyes de feina, en especial als treballadors del Cire i també a la resta de professionals de l'àmbit penitenciari.

Aprofito també aquestes primeres paraules per agrair al conjunt de la comunitat penitenciària l'extraordinària tasca que realitzen amb professionalitat i esperit de servei públic. En aquests dies, i sempre, cal posar en valor la feina dels treballadors i treballadores de l'àmbit penitenciari, de tots: els professionals d'interior, els professionals de tractament, els mestres, els tècnics esportius, el personal sanitari, els i les treballadores dels serveis i dels tallers del Cire. Es tracta d'un col·lectiu molt poc conegut per la societat, i ens hauria de fer reflexionar a totes que només parlem d'ells quan van mal dades.

Iniciaré la intervenció explicant de forma el més transparent possible tota la informació que tenim en aquests moments sobre el cas. Afronto aquest debat des de la humilitat i l'honestetat, conscient que és un moment greu i que cal seguir treballant per reduir al màxim els riscos en els centres penitenciaris. Assumeixo la responsabilitat en primera persona, i per això els demano també, com a diputats de la Diputació Permanent, que siguem capaços, entre tots, de convertir aquesta compareixença en un espai de deliberació, un espai constructiu orientat a la cerca de propostes que ajudin a millorar, cadascú des del seu espai, el nostre sistema penitenciari. Deuen entendre que el que els hi podré explicar sobre els fets ocorreguts es circumscriu a la informació disponible fins al moment de l'assassinat, atès que aquest està sota investigació judicial i policial. Al mateix temps que transparència, cal que tots i totes siguem extremadament prudents i rigorosos.

Dimecres passat, tan bon punt vaig tenir coneixement dels fets, em vaig desplaçar personalment a la presó de Mas d'Enric, acompanyada del secretari Calderó, del director Font i d'altres responsables penitenciaris per tal de conèixer de primera mà l'estat de la qüestió i posar a disposició de les persones afectades tots els efectius del departament i del conjunt del Govern. L'excepcionalitat de la situació, que no s'havia donat abans, va fer que mobilitzéssim tots els recursos al nostre abast. D'entrada, vam sol·licitar de manera urgent el suport d'equips psicològics del SEM, que es van traslladar al centre, i ens vam posar a disposició a col·laborar amb la investigació policial i judicial. També vam fer tot el possible per poder comunicar als familiars la situació, amb el protocol activat conjuntament entre Mossos d'Esquadra i el SEM, i això es va produir entrada ja la nit.

A les hores següents vaig sol·licitar un expedient informatiu intern, paral·lel a la investigació judicial i policial, per aclarir les circumstàncies al voltant d'aquests fets que no s'haurien d'haver produït mai. Així mateix, amb la màxima voluntat de transparència, vaig registrar al Parlament de Catalunya una sol·licitud per compareixer de manera voluntària o a la Comissió de Justícia o davant la Diputació Permanent, a causa del finiment de la legislatura, per informar en un lloc o en un altre dels fets ocorreguts. Des del primer moment vam manifestar que seríem proactius en esclarir al màxim la informació i, sobretot, a emprendre mesures i revisar el que faci falta per garantir la reducció al màxim del risc als centres penitenciaris. Vam dir que ho faríem amb diligència, però també vam dir i mantenim que cal fer-ho des del rigor, la serenitat i l'avaluació exhaustiva dels fets.

Inicio, doncs, una exposició de la informació que tenim en aquests moments. Aniré detallant, descrivint tota la informació que tenim. Prefereixo, doncs, fer-los arribar tota la informació que en aquests moments tenim. El passat 13 de març, com saben, a la tarda, es va produir l'assassinat de la treballadora a la cuina del Cire, al Centre Penitenciari de Mas d'Enric, a mans d'un intern d'inicials I.S.O., que també

era treballador a la cuina. L'intern ingressà al Centre Penitenciari Mas d'Enric el dia 26 d'abril de 2016 per un presumpte delictes d'homicidi. Va ser penat per aquesta conducta delictiva el dia 1 de juny del 2018, per la comissió d'un delictes d'assassinat, i, de conformitat amb un veredictes de culpabilitat expressada pel tribunal del jurat, se li va imposar una pena d'onze anys de presó. Destacar que concorre la circumstància atenuant d'embriaguesa i l'atenuant de confessió: es va presentar de manera voluntària a la comissaria de Mossos d'Esquadra per declarar-se responsable del delictes comès. L'activitat delictiva és l'assassinat d'una dona amb la que l'informant havia mantingut anteriors contactes. Un cop dictada la sentència condemnatòria, durant el seu internament i fins al dia de la seva mort, estava classificat en segon grau penitenciari. El pres hagués assolit la llibertat definitiva el dia 21 d'abril del 2027, extingint així la seva responsabilitat penal.

A continuació exposaré tres qüestions: els criteris de rehabilitació i d'accés al Cire; en segon lloc, el perfil i l'evolució de l'intern; en tercer lloc, unes conclusions, i, en quart lloc, unes propostes de millora a partir de les informacions que ara tenim del cas. Cal recordar que, més enllà de la informació presentada, la que us puc presentar jo avui, s'està duent a terme una investigació policial i judicial i un expedient informatiu reservat. En aquest respecte, serà necessari de disposar de més informació per a una anàlisi més acurada, acompanyada de propostes de millora definitives.

Comencem, doncs, pel primer punt, pel model de reinserció i del Cire. L'ordenament jurídic vigent disposa que les penes privatives de llibertat estan orientades a la reeducació i la reinserció social. Catalunya disposa de competències exclusives en execució penal des de 1984. Ha bastit un model penitenciari que pivota al voltant de la reinserció i la rehabilitació, amb ple respecte pels drets humans, la dignitat i la seguretat de totes les persones. Els resultats del model són raonablement bons: vuit de cada deu persones que passen per la presó no hi tornen a entrar.

En aquest marc es crea el Centre d'Iniciatives per a la Reinserció, el Cire, l'any 1989, una empresa pública del Departament de Justícia que té per objectiu donar segones oportunitats a les persones privades de llibertat a través de la formació i del treball. El Cire facilita la reinserció sociolaboral de persones internes mitjançant la creació, aplicació i desenvolupament de programes formatius, la creació de llocs de treball adaptats a les seves necessitats i l'execució d'aquelles actuacions encaminades a aconseguir la reinserció.

La participació d'un intern o una interna al Cire la demana el propi intern o interna; l'aprova o la denega la direcció i la junta de tractament del centre penitenciari, sota uns criteris d'idoneïtat laboral, criteris de tractament, criteris d'avaluació del risc de reincidència i criteris d'evolució del procés de rehabilitació. La junta de tractament és un òrgan de caràcter tècnic, col·legiat i multidisciplinari format per professionals del dret, la psicologia, l'educació social que avaluen l'evolució de la persona interna de forma, com a mínim, semestral i decideixen, cas per cas, la intervenció penitenciària més adequada, que inclou la possibilitat de treballar als serveis auxiliars del Cire.

Actualment, al Cire hi treballen 3.412 interns i internes repartits en tallers industrials, 1.425; a cuina, fleca i bugaderia, 1.075, i a botigues, mòduls i espais comuns, 893. D'entre aquests 3.412 interns i internes es troben tipologies delictives molt diverses, entre elles de caràcter molt greu, ja que el que s'avalua és si la persona presenta un nivell de risc baix de reincidència delictiva i un comportament i evolució positius en termes de rehabilitació.

En aquest sentit, cal posar en context que en quaranta anys no hi ha hagut ni un sol cas greu de l'extrema gravetat com el que tenim sobre la taula, malgrat la ingent quantitat de persones ocupades al Cire en quatre dècades. L'excepcionalitat d'aquest fet, però, empeny el Departament de Justícia, Drets i Memòria a esclarir el que va passar per tal que no es torni a repetir mai més.

En segon lloc els faré un..., els donaré la informació sobre el perfil de l'intern i l'evolució de l'intern. En primer lloc, la seva trajectòria penitenciària del pas a la presó del senyor I.S.O., es destaquen les següents qüestions: en primer lloc, un reconeixement de fets i penediment; des que va ingressar a la presó fa un reconeixement de la conducta delictiva, malgrat que indica que no recorda res dels fets, ja que havia consumit alcohol, però que es mostrava penedit pel fet comès.

En segon lloc, bona conducta i evolució; les fonts ens confirmen que, en relació amb la conducta observada al centre, sempre es va mostrar com una persona educada, correcta en el tracte, reservada, amb poca interacció amb la resta d'interns del centre. Es considerava una persona digna de confiança i bona treballadora. Durant tot el compliment de condemna, les valoracions en el sistema d'avaluació i motivació van ser molt majoritàriament nivell A, el més alt del sistema pel que fa al rendiment, la dedicació i la conducta mostrada.

En tercer lloc, sense problemes de salut mental; en les diferents avaluacions psicològiques i psiquiàtriques de l'intern al llarg de la seva trajectòria penitenciària, no va presentar cap problemàtica o patologia de salut mental.

En quart lloc, bon comportament en les activitats. En relació amb les activitats en les que va participar al centre, podem considerar dos períodes: un primer període de l'ingrés a la presó fins al febrer del 2018, en el qual va treballar als tallers productius de manipulats, va participar als tallers artístics i va fer activitat esportiva. De l'observació dels professionals en aquestes activitats no es va detectar cap dificultat en el control d'impulsos ni cap conducta violenta, sinó que es va valorar una conducta del tot favorable.

En un segon període, arran de començar a treballar a la cuina centra la seva activitat amb major dedicació a aquesta destinació laboral, compaginant-la amb activitat artística, un programa motivacional d'alcoholisme, orientant-lo des de l'equip multidisciplinari a altres intervencions de tipus psicosocial en les quals va desistir de participar. Aquest desistiment implica que l'intern no pot gaudir de progressions de grau, però en cap cas l'inhabilita per accedir a les activitats ordinàries i del Cire, sempre que presenti bona conducta i un risc de reincidència delictiva baix.

Entre els motius expressats per l'intern per signar la disconformitat de participar en algunes intervencions psicosocials es troba la de no tenir suport social o familiar a fora del centre penitenciari i, per tant, manquen incentius de sortida, de permisos o de progressió de grau i la voluntat, també, de seguir treballant per estalviar diners per quan surti en llibertat.

Malgrat la renúncia a participar en activitats d'intervenció formals, la junta de tractament valora que marcar hàbits laborals forma part també de la intervenció penitenciària sobre la persona, facilita l'adquisició de rutines i permet als equips observar l'evolució de l'intern en un entorn normalitzador com és el laboral. Aquest és, doncs, un factor clau del procés de reinserció i de minimització de riscos de reincidència un cop l'intern complís la llibertat definitiva.

La junta de tractament va avaluar l'avaluació de l'intern fins en catorze ocasions des del seu ingrés a la presó, essent l'última vegada el 14 de novembre del 2023. En totes elles es va acordar el manteniment en segon grau penitenciari i, com ja s'ha comentat, sota criteris d'avaluació de risc i de bona conducta, es va acceptar la seva incorporació als diferents serveis auxiliars del Cire. En aquest sentit, es va avaluar fins a dotze vegades el risc de reincidència delictiva mitjançant el Riscanvi, l'eina de predicció de reincidència que utilitzen els serveis penitenciaris de Catalunya.

Aquesta eina analitza fins a quaranta-tres factors de risc i cinc paràmetres que ajuden a prendre la decisió sobre el tractament penitenciari. El pronòstic de risc de violència intrainstitucional, és a dir, la probabilitat de que l'intern es comporti de forma violenta contra altres interns o internes o contra el personal va ser baix..., va ser baix al llarg de tota la trajectòria penitenciària, a excepció de l'avaluació feta el 18 de maig del 2020, que va donar el resultat de risc mitjà.

La darrera avaluació del Riscanvi es va dur a terme el 13 de juliol del 23 i tots els paràmetres de risc eren baixos. S'observa, per tant, una evolució positiva en termes de minimització del risc de reincidència, fet que indica un avenç en el procés de rehabilitació. Després els hi podem facilitar la captura dels resultats del Riscanvi; hi han cinc ítems que s'avaluen: violència autodirigida, violència intrainstitucional, reincidència delictiva, reincidència violenta i trencament de condemna, i en tots aquests cinc ítems la valoració és: baix.

L'únic incident que va protagonitzar l'intern en tota la seva trajectòria penitenciària és la perpetració d'un cop de puny a un altre intern que manifestava que l'insultava en data de 31 d'octubre del 2023. Immediatament es va fer responsable d'aquesta actuació davant dels funcionaris sense presentar cap actitud violenta o hostil en contra d'aquests; se li va aplicar una mesura cautelar d'aïllament en cella durant el dia dels fets i posteriorment va retornar a la vida ordinària en un altre mòdul; se'l va canviar de mòdul en espera de ser sancionat disciplinàriament pel fet comès.

En la sessió de la comissió disciplinària de 14 de desembre del 23, va ser sancionat a onze dies d'aïllament en cella, sanció que es trobava pendent de ser executada en el moment del traspàs de l'intern; durant els cinc mesos següents no presenta cap conducta violenta o hostil contra cap intern ni contra cap professional fins a l'incident del dia 13 de març del 2024. En el cas de l'intern, es valora aquest incident com a aïllat i excepcional en tota la seva trajectòria penitenciària. (*Pausa.*)

En relació amb la participació de l'intern al Cire i l'incident del dia 13 de març del 2024, l'intern va treballar al Cire en dos períodes: del 7 de juny del 2016 al 7 de novembre del 2023 i del 5 de gener del 2024 al 13 de març del 2024. Els dos primers anys va treballar a tallers de producció; després va treballar a la cuina central, de febrer del 18 a octubre del 19; a la botiga central va estar-hi d'octubre del 19 a maig del 20; va tornar a la cuina fins a novembre del 23, primer com a operari bàsic i més tard com a operari superior, cap de cuina, del 14 de novembre de 2022 fins a la seva mort.

En aquest càrrec era responsable d'una part de l'activitat de la cuina i dirigia altres interns. Va perdre el destí per l'incident amb l'altre intern al mòdul, però hi va tornar al gener del 24 a petició dels responsables de la cuina del Cire i amb conformitat de la junta de tractament. Cadascun dels serveis auxiliars del Cire té associat uns requisits d'accés, a més de valorar-se diferents aspectes com l'experiència laboral, la situació penitenciària de l'intern...

Va ser avaluat com a candidat a ocupar el lloc de treball al servei auxiliar de cuina en base a diferents criteris, entre els que destaquen els següents: presentava una conducta totalment adaptada a la normativa, amb un comportament en els tallers productius i altres activitats de rehabilitació totalment correctes; havia desenvolupat en el període anterior gairebé dos anys d'activitat als tallers productius del centre, havent-se objectivat hàbits laborals i predisposició per al compliment de les tasques assignades; a més, comptava amb més de vuit anys cotitzats a la seguretat social del nostre país; comptava amb un nivell formatiu requerit per al lloc de treball; l'abril del 2017 va fer la formació d'ajudant del servei de cuina; comptava amb el carnet de manipulador d'aliments; no comptava amb ingressos econòmics a peculí des de l'exterior i tenia manca de suport social i familiar.

Respecte al funcionament de la seguretat de les cuines del Cire, les eines i ganivets de la cuina estan custodiats al búnquer de funcionaris dins un armari dedicat a tal efecte. Quan els interns entren a la cuina, després de canviar-se de roba, van a recollir les eines necessàries per a fer la seva feina –cadascú la seva feina– i el funcionari o funcionària del búnquer les entrega amb el degut registre d'identitat. Al finalitzar el torn de treball, els interns han de retornar els estris de treball i ningú pot sortir de l'establiment fins que es recompten les eines i ganivets de l'armari de custòdia. Així mateix, els interns i les internes han de passar per detectors de metalls tant a l'entrada com a la sortida del torn. Al llarg del torn a la cuina hi ha presència

de personal de règim interior per exercir tasques de vigilància i manteniment de la convivència.

En relació amb el cas que ens ocupa, l'intern va coincidir amb la treballadora assassinada a la cuina del Cire de Mas d'Enric entre el 7 de maig del 2020 i el 7 de novembre del 2023, en un primer període, i entre el 5 de gener del 24 i el 13 de març del 24, en un segon període, és a dir, van treballar plegats un total de tres anys i nou mesos. Coincidien cinc dies al mes en torn de matí, dos dies al mes en torn de tarda i un dia al mes en torn de matí i tarda en cap de setmana. En tot aquest període i fins al moment de redacció d'aquest document, no consta cap queixa formal ni informal de la cuinera respecte a aquest intern.

El dia 13 de març de 2024 en coincidir ambdós en el torn de tarda, entre les quatre i les cinc, es va produir el crim en què l'intern va assassinar la cuinera a la cambra frigorífica amb arma blanca i després es va suïcidar. Les circumstàncies que envolten el crim estan subjectes a investigació policial i judicial i part de la informació és reservada.

Com a conclusions d'aquesta primera recollida d'informació i propostes de millora en base a la informació que en aquests moments tenim... Ho repeteixo, està oberta una investigació policial i judicial que quan aquesta acabi ens donarà també més informació i, per tant, podrem fer una diagnosi més acurada. Com a primeres conclusions, l'empresa pública del Centre d'Iniciatives per a la Reinserció impulsa la reinserció i la rehabilitació de persones privades de llibertat a través de la formació i el treball i l'accés a aquests, a més de la voluntarietat, es basa en criteris d'avaluació de risc i d'evolució positiva de l'intern o de la interna. En el cas que ens ocupa, la majoria d'indicis d'observació, de rehabilitació i d'avaluació del risc eren positius. Els diferents professionals de tractament i de règim interior informen de la bona conducta de l'intern, i les valoracions en el sistema de motivació i avaluació van ser les més altes pel que fa a rendiment, motivació i conducta al llarg de tota la trajectòria penitenciària. Així mateix, tots els paràmetres de risc eren baixos en la darrera avaluació Riscanvi que es feu a l'intern abans del tràgic succés del 13 de març del 24, mostrant, a més, una evolució positiva en les diferents avaluacions que realitzà la junta de tractament.

Els vuit anys de trajectòria penitenciària de l'intern i d'ocupació als serveis auxiliars i de cuina al Cire es van desenvolupar sense cap incident remarcable. Es valora, doncs, que se segueixen els circuits i protocols habituals de minimització de riscos i d'impuls de la rehabilitació. Els criteris amb els quals s'avaluà la conducta i evolució de l'intern s'ajusten als estàndards amb els quals les juntes de tractament dels centres penitenciaris prenen les seves decisions. Amb el benentès que el risc zero no existeix, amb la informació recopilada fins al dia d'avui i l'evidència empírica dels milers de casos similars que han passat pel sistema, era difícilment previsible el desenllaç fatal del 13 de març.

A partir d'aquestes consideracions, la gravetat dels fets i l'anàlisi de tots els processos, circuits i decisions han de desembocar en diferents mesures de reducció de riscos que evitin que una tragèdia com aquesta torni a succeir. L'obligació de l'Administració és garantir la seguretat dels i les professionals en els seus llocs de treball i en aquesta línia es proposen dues grans línies d'actuació. En primer lloc, mesures de reducció de riscos als serveis auxiliars del Cire. El comitè d'empresa del Cire i la direcció del Cire han pactat diverses mesures encaminades a reduir riscos al lloc de treball. Algunes d'elles són immediates i quaranta-vuit hores després de la reunió s'han donat ordres per a la seva implementació. D'altres es poden implementar al llarg dels propers trenta dies, en col·laboració amb els treballadors i treballadores. Altres mesures podrien sorgir, com els hi deia abans, quan es tingui més informació de les investigacions policials i judicials.

Les mesures que s'implementaran de forma immediata són les següents: un augment de personal funcionari d'interior, és a dir, de vigilància als serveis, especial-

ment a la cuina; un reforç dels sistemes d'emergència, facilitant dispositius de comunicació i polsadors d'alerta en el personal d'obligada utilització; reforç al personal de cuina, sobretot en determinats torns, que mai hi hagi un professional sol.

En les properes setmanes s'abordaran també els següents aspectes, que també passo a detallar i que també han sigut acordats entre el comitè d'empresa i la direcció del Cire: la revisió de protocols i espais conjuntament amb el personal, en termes de seguretat; la participació del Cire en les reunions de les juntes de tractament dels centres penitenciaris, i la formació al personal del Cire sobre els nous perfils d'interns i internes i formes d'atenció i treball als centres penitenciaris.

A més d'aquestes mesures, el departament modificarà la Circular 1/2002 per avaluar i revisar el nivell de risc dels diferents serveis auxiliars del Cire, fet que tindrà un impacte en el perfil d'interns i internes que poden accedir a cada servei.

I, després, com una altra gran línia d'actuació, són mesures estructurals de millora de la seguretat als centres penitenciaris.

A part d'aquestes mesures més directament vinculades al cas i, per tant, que se circumscriuen al que va succeir en una cuina de l'empresa pública del Centre d'Iniciatives de Reinserció, el departament està treballant amb mesures que suposen un salt qualitatiu del sistema en matèria de seguretat. Reduir el risc a tot el sistema és l'objectiu principal. Millorar el clima social i el benestar emocional als centres, reduint la incidencialitat, ha estat una aposta que s'ha concretat amb mesures, algunes encara per desplegar i que haurien de poder accelerar-se abans que acabi aquest mandat.

En primer lloc, la consolidació dels cent onze nous professionals especialitzats en prevenció i gestió de conflictes als centres penitenciaris, experts en intervenir en casos especialment conflictius i violents. Aquests efectius s'han incorporat aquest mes de març al sistema amb un programa temporal que suposa un cost de 20 milions d'euros i es proposa un compromís d'estructuració de la mesura.

En segon lloc, un augment substancial de la plantilla per reforçar la presència de treballadors i treballadores al centre, condició imprescindible per a l'increment de la seguretat. Es desplegarà l'acord de govern que ja vam aprovar fa unes dos o tres setmanes a govern d'ampliació de la plantilla amb 407 nous efectius penitenciaris. Ara, en aquests moments, un cop aprovada aquesta ampliació pressupostària, aquesta ampliació de la plantilla, cal planificar la selecció i formació d'aquestes persones, d'aquestes noves incorporacions.

En tercer lloc, la creació d'unitats d'intervenció compensatòria per a interns i internes més disruptius i amb problemes d'adaptació als mòduls ordinaris de vida. Es contempla la incorporació de 185 efectius per crear aquestes unitats d'intervenció a tots els centres penitenciaris de Catalunya. Aquest projecte fa temps que s'està treballant també amb el Departament de Salut; és un projecte interdepartamental. Aquestes unitats es prioritzaran a Puig de les Basses, dones Brians 1, al Centre Penitenciari de Joves i Brians 2, en una primera fase, i en la resta de centres penitenciaris del país en una segona fase.

I en quart lloc, i vinculat al que ja comentava abans, reforçar els diversos serveis i tallers del Centre d'Iniciatives per a la Reinserció amb més personal d'interior.

Aquestes mesures s'acompanyen d'altres propostes que també han de reforçar la seguretat als centres. Les propostes són les següents: la prioritització de la consecució de la jubilació anticipada en les negociacions entre el Govern català i Govern espanyol, amb l'objectiu de rejevenir la plantilla; la creació d'un cos propi dels i les professionals penitenciaris que faciliti una major gestió de les especificitats pròpies de les tasques a desenvolupar, i la creació d'una escola d'execució penal que serveixi per millorar la formació i capacitat dels i les treballadores i que dignifiqui la professió.

Totes aquestes, doncs, són mesures encaminades a millorar la seguretat als centres penitenciaris i a minimitzar riscos. És obvi que el risc zero no existeix, però

hem de posar tots els mitjans possibles per tal que el personal penitenciari se senti protegit i pugui realitzar la seva feina amb garanties; minimitzar riscos per tal que una tragèdia com aquesta no es pugui repetir. Això és el que posem sobre la taula avui, una bateria de mesures per evitar que aquest fet tràgic no es torni a produir mai més en el sistema penitenciari català.

I ja per anar acabant, no vull tancar aquesta intervenció, però, sense abordar una mirada llarga que crec que necessita i mereix la política penitenciària del nostre país. Enguany es commemora el quaranta aniversari de l'assumpció de competències en matèria penitenciària. És un aniversari que quedarà tristament marcat pel fet tràgic de Mas d'Enric. Però malgrat tractar-se d'un cas molt greu, gravíssim, no hem de perdre de vista que es tracta d'un cas excepcional i que convé tractar-lo de forma específica, concreta, serena, responsable. Encertar el diagnòstic per poder prendre les mesures més adequades. Hem d'afinar molt –què ha passat– aquest diagnòstic, perquè no ens podem permetre el luxe de no prendre les mesures adequades.

Ens hem de conjurar perquè un fet així no es repeteixi mai més. I això és compatible, és més, és conseqüent amb defensar el nostre model penitenciari, un model que des de 1984 s'ha anat construint pas a pas amb el granet de sorra de cada equip que ens ha precedit. Crec que podem estar orgullosos com a país d'haver estat capaços de que, malgrat la complexitat i duresa de la política pública en qüestió, aquesta hagi pogut gaudir d'amplis consensos i, per tant, no hagi estat mai excessivament presa de disputes partidistes. Un model propi centrat en la reinserció i la rehabilitació, amb respecte als drets humans, la dignitat i la seguretat.

Hi ha una imatge que aquests dies he tingut molt present: en l'acte de commemoració oficial dels quaranta anys de la transferència de competències, vam poder assistir a una lliçó de política amb majúscules, d'estima al país i a la seva gent: autèntics servidors públics com Ramon Parés, Albert Batlle, Mercedes Sánchez, Ignasi Garcia Clavel o Amand Calderó en una taula de diàleg defensant un model construït entre tots, compartint una aposta de país com mai havia conegut en cap altre àmbit sectorial. Ells estaven a la foto i són els que cito, però, evidentment, són símbol d'una realitat molt àmplia. I al costat dels responsables polítics, els milers i milers de professionals i equips que s'han compromès durant tot aquest temps i han fet caminar un model de consens i un model també basat en l'evidència científica que posa al centre la reinserció i la seguretat. Per cada persona que reinserim, evitem futurs delictes i, per tant, futures víctimes.

Hem de seguir treballant sempre per millorar, per assumir nous reptes, per excel·lir en la missió, per reduir riscos. En aquesta direcció hem de treballar. Les polítiques públiques es milloren a partir de l'evidència, de la deliberació, de l'escolta mútua. I els casos dramàtics i excepcionals com els que tenim davant han de ser tractats des del rigor i la serenitat necessaris.

Torno a estendre la mà a tots els actors implicats a desescalar un conflicte que ha posat el sistema en molta tensió. I reitero la necessitat de que tots estiguem a l'alçada de la gravetat de la situació. El dret a la protesta no pot posar mai en entredit el funcionament d'un servei essencial com el penitenciari. Cal garantir drets i seguretat a interns i treballadors. Sense això, difícilment podrem avançar en totes les mesures de millora que el sistema es mereix.

Som conscients que sempre hi ha coses per millorar i que no ho podem fer sols. Així doncs, espero comptar amb les aportacions dels diputats i diputades de la Diputació Permanent en aquest debat, que tots desitgem que reverteixi en una millora del nostre sistema penitenciari.

Gràcies per la seva escolta. I, doncs, a disposició d'escoltar les seves deliberacions, les seves preguntes... A disposició.

La presidenta

Gràcies, consellera. I, acabada la seva intervenció, a continuació, intervindran els representants dels grups parlamentaris per un temps màxim de quinze minuts cadascun.

Té la paraula, en primer lloc, el senyor Ferran Pedret i Santos, en nom del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar.

Ferran Pedret i Santos

Gràcies, presidenta. Gràcies, consellera. Deixin-me que, en nom del meu grup parlamentari, comenci també aquesta intervenció sumant-nos al lament i a la condemna pel terrible assassinat d'una servidora pública a Mas d'Enric el passat dimecres. Que transmetem una vegada més el nostre condol més sentit a la família de la Núria i també la nostra solidaritat a tots els seus companys i companyes.

Miri, estem aquí perquè no s'havia produït en quaranta anys un fet similar a aquest, des de que la Generalitat va assumir les competències en matèria d'execució penal, en matèria penitenciària. I, de fet, no s'havia produït un fet tan greu com aquest en el conjunt d'Espanya tampoc en els darrers quaranta anys. Això subratlla, d'una banda –coincideixo en això amb vostè–, el caràcter excepcional d'un fet com aquest, però també en subratlla la gravetat, com vostè tampoc ha deixat de destacar.

Però si estem aquí també és perquè la gestió que el seu Govern està fent de la crisi oberta per aquests terribles fets està sent incomprensible i inintel·ligible per molts dels professionals penitenciaris i també per molts observadors públics. En aquest sentit, li he de dir que costa d'entendre que, després del que ha passat, no passi res, en el sentit de l'assumpció de responsabilitats.

Vostè ha fet ara –i després hi entraré– una explicació sobre les mesures de caire estructural i de caire específic respecte als serveis auxiliars del Cire, que, com dic, després valoraré, però, des del punt de vista de l'assumpció de responsabilitats, no hem sentit cap novetat respecte a declaracions públiques que vostè ha fet en aquests dies o que han fet altres responsables del Govern de la Generalitat. Vostè, des del primer moment, ha ofert diàleg als sindicats de l'àmbit penitenciari, i crec que ha fet bé. I els sindicats, finalment, ahir es van reunir amb la vicepresidenta Vilagrà, i crec que també fan bé.

Però el que hem vist i conegut i el que avui mateix aporta vostè en la seva compareixença no ens convida a ser optimistes, perquè la percepció que tenim és que estan parlant dos llenguatges diferents. És a dir, vostè, davant d'unes reivindicacions per part dels sindicats i de la plantilla mobilitzada, que tenen molt més a veure amb l'assumpció de responsabilitats i, en tot cas, amb l'adopció de mesures que tinguin a veure amb la revisió de protocols, de circuits, destinades a, efectivament, garantir que no es repeteixi una situació com aquesta, adreça el gruix de la seva oferta a qüestions que poden ser d'interès en circumstàncies diferents de les que ens trobem actualment, és a dir que s'ofereixen, reactivament, mesures estructurals, moltes de les quals, en la pròpia descripció que vostè en feia, ja estaven previstes. En tot cas, diguem-ne, pretén accelerar-les o posar-hi una mica més d'èmfasi, posar-hi una mica més de personal. Però gairebé totes les que ha anunciat són qüestions que ja estaven previstes, estaven encaminades, estaven en estudi. I també –deixi'm que l'hi digui d'aquesta manera– que les han sentit molt, les persones que treballen en l'àmbit penitenciari, i que no han vist concretades en moltes ocasions, no?

Per exemple, em refereixo a la qüestió de l'escola d'execució penal, és a dir, a un àmbit de formació específic per a aquest personal, que se n'ha sentit parlar molt, però en molts anys no s'ha vist, no? O també..., no hi ha fet referència vostè ara aquí, però hem sentit que es parlava d'engegar les unitats terapèutiques que estan en els centres, però que no s'havien posat en funcionament també en molts anys, no?

Bé, per tant, entengui que la nostra preocupació és que ens sembla que no casen les reivindicacions actuals, a la vista del que va passar el dimecres passat, per part

del personal mobilitzat i dels sindicats que el representen amb allò que vostè està posant sobre la taula. Ens sembla que caldria algun tipus de gest, que vostè avaluarà millor que ningú quin ha de ser.

Certament, cal que s'investiguin les circumstàncies d'aquest execrable crim per poder identificar amb exactitud què ha fallat perquè una situació com aquesta s'hagi arribat a produir i revisar tot allò que sigui menester revisar, incloent-hi circuits i protocols, mètodes d'assignació de destí, etcètera. Però les conseqüències dels fets són ja clares i dissortadament irreparables. I la resposta no es pot dilatar en el temps sense causar més desassossec i més desconfiança entre el personal penitenciari.

En aquest sentit, deixi'm dir-li que, entre les mesures que de manera provisional, a l'espera de que se'n puguin fer de definitives, un cop estudiades les circumstàncies..., i del relat que vostè feia dels circuits i protocols que s'han seguit, apreciem una certa contradicció entre el fet de que manifesti –i hi coincidim– que cal prendre mesures, que cal revisar, que cal actuar i fins i tot que algunes mesures han de tenir un caràcter d'aplicació immediata, amb el fet de que ens hagi estat descrivint com tot havia funcionat amb normalitat i seguint els estàndards.

Entenem i compartim que el risc zero no existeix ni dins ni fora d'un centre penitenciari. I, per tant, podem entendre que fos difícilment previsible, amb els estàndards que s'usen i amb els circuits i protocols que s'usen, que es produís una circumstància com aquesta. Però aleshores està clar que cal introduir una modificació dels criteris amb què s'avalua. Sí, veig que fa que sí, però, diguem-ne, si el criteri que s'usa és el de la bona conducta, el de... –ho tenim per aquí, eh?–, el de la bona conducta, el d'una progressió adequada amb el tractament, i si, per dir-ho així, el que s'avalua és un bon rendiment, el que sigui una persona educada, endreçada, etcètera, doncs potser determinats perfils psicològics, determinats perfils delinqüencials, casen bé amb determinats destins, en els quals a la vista està que pot haver-hi un risc major del que inicialment es pensava. Per tant, potser cal introduir altres qüestions.

Segurament hi podem coincidir, però en el relat dels fets semblava, diguem-ne, que s'introduís la idea de que això era pràcticament inevitable. I, per tant... Inevitable en el sentit de que no es podia preveure que les circumstàncies acabessin produint els fets que finalment s'han produït.

Em sembla, a més, que no acaben de copsar el mar de fons, el malestar profund que explica, des del nostre punt de vista, l'esclat actual, posterior als terribles fets del dimecres. El personal penitenciari manifesta de fa temps que se sent menystingut i ignorat, fins i tot sota sospita, i percep que les crítiques que formulen són respostes amb cert desdeny, no? Ens sembla, en el fons, per tant, que la cosa se'ls està escapant de les mans, fins i tot des d'abans dels fets del dimecres passat.

El departament que vostè encapçala... –no ho ha fet avui aquí, però l'hi manifesto, no?–, el departament que vostè encapçala pot criticar legítimament la forma que ha pres la protesta del personal penitenciari d'ençà de les primeres protestes espontànies, el dimecres passat mateix. Nosaltres compartim la preocupació expressada per diversos observadors respecte a les afectacions que produeix i els riscos que implica, perquè, efectivament, hi ha un risc de que augmenti la tensió als centres. Però per reconduir-ho a nosaltres ens sembla que enrocar-se no és la millor de les actituds, que necessita oferir alguna pista d'aterratge a la plantilla mobilitzada i als sindicats que la representen.

Si li diem, per tant, que ens semblen enrocats és perquè avui ha aportat escasses novetats, si és que n'hi ha hagut alguna, a allò que ja ha manifestat públicament en anteriors ocasions. És a dir, ve vostè a la compareixença sense oferir un gest, prendre una decisió, en la categoria de les que li estan demanant la plantilla mobilitzada i els seus representants, els sindicats. I, per tant, difícilment podem dir que s'han mogut respecte al que hem conegut en aquesta darrera setmana.

Si li diem que ens semblen enrocats també és perquè ens sembla que sovint, des del departament i des del Govern en general, s'entomen les crítiques a deter-

minades decisions que han anat adoptant o introduint des del 2016 amb un mètode consistent en deformar-les i fer-les passar per un intent de tornar a un model penitenciar caduc, obsolet, ineficient i incompatible amb el mandat constitucional de l'article 25.2 de la Constitució respecte a la funció de reeducació i de reinserció social de la pena. És possible que algun grup parlamentari dels que intervindrà posteriorment tingui aquesta intenció, però no es pot despatxar o tractar qualsevol crítica raonada i ponderada amb aquest mètode.

Per nosaltres, li dic –ja que ens ha convidat a fer una reflexió el més serena possible sobre l'estat del model, en el fons–, és un fals dilema..., com hem sentit a vegades plantejar en aquest Parlament, no dic en exclusiva pel Govern, a vegades per algun grup parlamentari, ho reitero, és un fals dilema contraposar aquesta funció resocialitzadora de la pena o el respecte als drets dels interns amb la necessitat de dotar de condicions raonables de seguretat el desenvolupament de l'activitat dels interns. Vostè hi ha fet una referència al final del discurs, i hem de coincidir amb això.

Per tant, cal dotar de condicions raonables de seguretat el desenvolupament de l'activitat dels interns, de les tasques dels funcionaris de presons, dels altres professionals i voluntaris que formen part de la vida penitenciària. I ens sembla que això és perfectament compatible, tot i que no se'ns amaga la dificultat de trobar l'equilibri òptim entre una i l'altra. I, de fet, diríem que per nosaltres aquestes condicions de seguretat raonable del desenvolupament de la vida penitenciària són un requisit indispensable perquè la funció resocialitzadora i el tractament siguin possibles, en el fons.

Les persones privades de llibertat gaudeixen de tots aquells drets que no han estat limitats per la sentència, pel sentit de la pena o per la llei penitenciària. Però les persones privades de llibertat s'incorporen a una institució total, on fins i tot el règim de vida més relaxat o la situació més avançada respecte a la progressió en grau suposen una relació d'especial subjecció amb l'Administració. Els interns estan sotmesos, per tant, a una acció dels poders públics molt més intensa que el ciutadà amb ple gaudi de tots els seus drets.

I és per això, precisament, que es justifica una especial preocupació i cura pels drets dels interns. I també és per això que són necessàries, per la funció resocialitzadora, accions que permetin mantenir un contacte creixent amb l'exterior, accions relacionades amb la reducció del compliment efectiu de la pena i accions relacionades amb el tractament –terapèutiques, educatives, professionalitzadores, entre d'altres, no?–; un tractament que, per ser efectiu, però, necessita ser realment individualitzat i necessita els recursos necessaris per fer-ho possible. I tot plegat perquè la reinserció no és només un mandat constitucional, sinó que també és allò més desitjable socialment, tant des del punt de vista de l'interès general com de la pròpia persona privada de llibertat.

En aquest sentit, ens ha de preocupar a tots i a totes –i no es pot negar–, ha de preocupar-nos l'increment de les temptatives d'agressió i de les agressions entre interns i també d'interns a funcionaris que s'ha anat produint en els darrers anys. I n'hem d'esbrinar les causes i hi hem de posar les mesures necessàries. Vostè parla d'alguns programes que s'han engegat, però a la vista de l'increment hem de posar més mesures, hem de revisar-ho amb més profunditat per evitar que aquestes situacions es produeixin.

Les crítiques, per tant, dèiem, no s'han d'entomar com una impugnació, almenys per part del nostre grup parlamentari, al conjunt del model penitenciar català, sinó que són necessàries per fer-lo evolucionar i per millorar-lo, perquè el model no es pot entendre mai com a acabat o tancat ni com a merament teòric; la teoria i la praxi han d'anar de la mà, interactuen, i la sèrie de principis i d'orientacions que l'informen, el model, pel que fa a la seva concreció pràctica, s'han d'anar adaptant a les circumstàncies, mantenint-lo obert, el model, i s'han d'incorporar millors pràctiques i experiències.

Per tant, des del nostre punt de vista, el pitjor enemic del model penitenciari català no és la crítica, sinó el dogmatisme, la inèrcia i l'autocomplaença. I, per tant, també alguna referència que hem sentit a l'algoritme del Riscanvi..., crec que val la pena no..., o sigui, val la pena incorporar noves eines, però val la pena no confiar excessivament en això i mantenir sempre també el criteri dels professionals com a decisiu, eh?

Finalment, el model penitenciari català –certament, vostè feia referència a l'acte dels quaranta anys de celebració de l'assumpció de la competència– ha gaudit de notable consens, amb independència de l'orientació política general dels successius governs de la Generalitat, i ens agradaria que seguís sent així, i nosaltres ens comprometem a treballar sempre en la recerca del màxim consens possible.

Però el model no pertany amb propietat a cap govern concret ni a cap estructura tècnica ni encara menys es pot identificar amb una persona en concret. Els èxits que se'n pregonen són compartits; ho són dels diferents equips que l'han anat bastint i, molt significativament, dels milers de professionals d'Interior, de tractament i d'administració, entre d'altres, que han cregut en el model i que l'han dut a la pràctica.

Moltes gràcies.

La presidenta

Té la paraula ara el senyor Francesc de Dalmaes i Thió en nom del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya.

Francesc de Dalmaes i Thió

Moltes gràcies, presidenta. Consellera... No podem ni volem començar d'una altra manera que fent arribar el nostre suport, el nostre condol i la nostra solidaritat a la família, als amics i als companys de la Núria López; la Núria López, que no és ni una morta ni la cuinera de Mas Enric, sinó que es diu Núria López i és una treballadora del Centre d'Iniciatives per a la Reinserció, del Cire, una empresa pública de la Generalitat de Catalunya.

Tampoc forma part de cap paquet de morts, perquè mai –mai– posarem a la mateixa alçada un assassí reincident que ja havia apunyalat una dona i una dona assassinada –mai–, i ens ha decebut *molt* la seva intervenció, consellera; ens ha decebut *molt*.

Després de vuit dies en què el seu departament no ha estat a l'alçada del que s'esperava, avui tenia l'oportunitat de marcar un punt d'inflexió i no ho ha fet: excuses, informació que teníem de fa dies i, sobretot, sense assumir cap responsabilitat, consellera –ni una.

Per això, ja que sembla que la seva intervenció volia fer algunes filigranes que avui no tocaven, volem començar amb una imatge que és factual i no és discutible; un pres condemnat per assassinar a ganivetades una dona degolla una treballadora de la presó amb un ganivet i ho va poder fer perquè l'assassí era –i llegeixo textualment– «un pres de confiança que tenia accés als utensilis de cuina que podien ser susceptibles de ser perillosos, com ganivets o tissors». Hi tornem, eh?, perquè sabem on estem: un pres condemnat per assassinar a ganivetades una dona degolla una treballadora a la presó amb un ganivet i ho va poder fer perquè l'assassí era –textualment– «un pres de confiança que tenia accés als utensilis de cuina que podien ser susceptibles de ser perillosos, com ganivets o tissors». I vuit dies després, consellera, vuit dies després, ningú ha assumit cap responsabilitat.

En tot cas, consellera, mirem d'analitzar una mica la situació que ha desembocat en la crisi actual, la crisi greu, la crisi inèdita que es viu a les presons de Catalunya. Hi ha un primer element que és molt il·lustratiu i és que quan els funcionaris de presons es manifesten aquests dies no ho fan demanant millores salarials per al seu col·lectiu, ho fan i es manifesten demanant condicions de feina segures, parlant de «seguretat», que és un mot, és un concepte que sembla que el seu departament no hagi volgut fer servir durant tota la legislatura –de fet, l'ha fet servir més

avui en aquesta compareixença que en tota la seva etapa com a consellera–; condicions de feina segures que no són per a ells, no són per als funcionaris sinó que repercuteixen en el conjunt de persones que conviuen en una presó, també els interns, també els residents.

Perquè el primer punt per garantir els drets dels interns és que a les presons hi hagi seguretat, seguretat per als funcionaris i per als interns; i al revés, als primers a qui interessa que els presos estiguin en bona situació de seguretat són els funcionaris. I aquí el Govern fa temps que ha perdut la batalla, perquè aquesta batalla no la van perdre fa vuit dies; en els últims set anys s'han triplicat les agressions als funcionaris per part dels presos. El diari *Ara* explicava que l'any 2017 se'n van registrar 202 i que l'any passat en van ser 577, una xifra rècord. També han augmentat el còmput global d'incidents, que han pujat un 138 per cent –577 agressions a funcionaris el 2023, consellera, una xifra mai vista–, i el percentatge d'incidents, desbocat –un 138 per cent.

I sap perfectament, consellera, que aquesta no és una preocupació sobrevinguda per al Grup de Junts per Catalunya. L'avisem des de fa temps des de la Comissió de Justícia. Per alguna cosa, en aquesta legislatura, a la comissió es van posar l'obligació, sobretot per part d'un dels seus membres, de visitar totes i cadascuna de les presons de Catalunya, i així ho hem fet. Avui ens acompanya la portaveu, la Jeannine Abella, en Jaume Alonso-Cuevillas, en Quim Jubert –que les ha visitat totes–, en Pere Albó, l'Aurora Madaula, l'Elena Fort.

I la sensació que tenim –però més que una sensació és una certesa, consellera– és que els hi fa por parlar de seguretat a les presons, però és que parlar de seguretat, consellera, és parlar de tranquil·litat, és parlar d'ordre, és parlar de convivència.

I el fons de la qüestió, consellera, és que el Govern ha fallat i portava fallant des de fa molt temps, perquè han estat incapaços d'avançar en el reconeixement de l'autoritat dels funcionaris de presons, com sí que estava fent la consellera Ciuró el dia que ho va deixar de ser.

Ens demanava mirada llarga i li retraïem que durant tota aquesta legislatura ha tingut mirada curta. Perquè estem tots d'acord que un director d'escola ha de ser un agent de l'autoritat, hi estem tots d'acord; i, en canvi, els hi fa por reconèixer que un funcionari de presons ho sigui. I no té en compte que aquest no és un regal que se'ls hi faci als funcionaris de presons, sinó que, efectivament, ser agent de l'autoritat comporta –això és cert– un agreujant per a l'agressor en cas de ser agredit, però també comporta una major responsabilitat per a qui ostenta aquesta autoritat, perquè, en cas que hi hagi abusos, té una major responsabilitat administrativa o penal.

Si els hi donem autoritat, no els hi estem donant impunitat; al contrari, els hi atorguem reconeixement i responsabilitat, que és el que els hi demanen aquests dies, consellera, que és el que porten temps demanant; no des de fa vuit dies, des de fa molt temps.

I fa un moment li parlava de convivència, consellera. I la realitat és que les condicions de vida a les presons catalanes han empitjorat, no paren d'empitjorar per a tot hom qui hi conviu, interns i funcionaris, i aquesta també és una responsabilitat seva.

Sap, consellera –perquè ho sap–, que hi ha un problema greu i creixent de salut mental entre la població reclusa a causa d'addiccions, però no només. Perquè, al final, les presons també són un mirall de la nostra societat, i si la salut mental és un problema al carrer, també ho és a les cel·les; el resultat és una violència inèdita a les presons. En paraules dels propis sindicats, «una violència que no havíem experimentat mai, ni en nombre ni en grau»; abans –diuen– podien tenir identificat d'on podien sorgir les violències, com es gestaven; ara es generen brots violents que no poden preveure i això ha generat un fet que no havia passat mai, que és la mort de la Núria López, la mort d'un treballador.

I l'Administració, en aquest cas el seu departament i vostè com a darrer responsable polític, té l'obligació de vetllar per la seguretat de tots els seus treballadors. I li

demano –li demanem, com ja he fet– que eviti la resposta ridícula i insultant per al col·lectiu que «només ha estat una mort»; eviti-la, si us plau. Com eviti, i ja l'hi he dit al principi, equiparar morts que no són equiparables: la mort d'una dona treballadora a les presons i el suïcidi del seu assassí.

I ens consta –perquè ens consta– que el seu departament ja fa molt temps que rep queixes reiterades, signades o anònimes, que l'avisen d'aquest ambient creixent de violència, d'inseguretat i de malestar, i també ens consta que no han ofert cap resposta satisfactòria –cap–; també per això aquesta crisi que patim ara, que no és una crisi que dura una setmana, que és una crisi que dura de fa molt temps. Per exemple, sap que per a situacions extremes s'ha parlat dels aerosols, que estan perfectament permesos pel reglament penitenciari, que no caldria tocar ni una coma, ni del reglament ni de cap llei. I ara no farem un debat en calent d'això, però és que quan tocava fer aquest debat, en fred, amb els interlocutors que toca, de forma raonada i amb els arguments que toqui, no l'han volgut fer; senzillament han dit que no. No hi ha hagut cap diàleg.

I tornem-hi. És que les polítiques de seguretat a la presó no és que siguin incompatibles amb les mesures de reinserció, amb la lluita contra les malalties mentals, amb la formació o amb l'oci, és que les fan més fàcils. És que en un espai de convivència pacífic i en calma –en convivència, diem–, totes aquestes polítiques són més fàcils, però vostès, el seu departament, consellera, i un bonisme malentès –i un bonisme mal entès– han malmès aquesta convivència. Perquè el seu manament institucional, consellera, parla de «custòdia» i de «rehabilitació» i cap d'aquests dos mandats es pot realitzar amb garanties sense espais pacífics de convivència, sense seguretat per als residents i per als que hi treballen.

Un detall que il·lustra bé aquesta doble moral quan parlem de seguretat. (*L'orador mostra un full.*) Aquesta és una campanya del seu govern, en què es mostren cosos i funcionaris que garanteixen la nostra seguretat: «seguretat en cos i ànima». Ha començat la seva intervenció dient «quina llàstima que només parlem dels funcionaris de presons quan hi han problemes». Doncs quan toca..., quan toca parlar, quan toca reconèixer la seva feina, vostès parlen dels bombers, dels mossos, dels agents rurals, dels policies locals, de Protecció Civil, dels agents del 112, però dels funcionaris de presons, no; els funcionaris de presons els volen invisibilitzats, tancats a la presó, callats. I la paradoxa sap quina és? Que tractant-los així també maltracten el dret a una convivència en pau i en clau de reinserció per a tots els interns.

Consellera, ara sí, més enllà de les boires i les excuses que portava escrites, expliqui'ns quins canvis ha previst per mirar d'aturar la crisi que viuen les presons catalanes. Perquè hi ha un patró en aquest Govern, i és que quan hi han problemes greus no tenim president. El president Aragonès s'amaga; no té veu, no té opinió i no té solució. I el conseller del ram, en aquest cas vostè, s'enroca i enquistia el problema. Això és el que ha passat ara i ho hem vist en la seva compareixença; per això la vam demanar, perquè ens donés explicacions, perquè actuï.

Consellera, el model penitenciari de Catalunya ha estat i ha de ser un model d'èxit, un model basat en la seguretat i en l'objectiu final de la reinserció. Per això a Catalunya depèn de vostè, del Departament de Justícia, i a Espanya depèn d'Interior, perquè són models diametralment oposats. Però perquè pugui tornar a ser un model d'èxit cal direcció i determinació política; cal acció i no cal inacció; cal actuar i no cal amagar-se. Si la població reclusa i els seus problemes han canviat, el model s'hi ha d'adaptar, precisament perquè el canvi i la millora validen el model. Cada èxit d'una reinserció és un delictes menys i és una víctima menys. Aquesta és la funció social de la reinserció.

Quantes vegades s'ha reunit amb els funcionaris de presons i amb els seus representants abans d'aquesta crisi, consellera? Quantes vegades el seu secretari de mesures penals? S'han plantejat, per exemple, fer alguna cosa per aconseguir que els funcionaris de presons siguin efectivament agents de l'autoritat, com sí que va

començar a treballar la consellera Ciuró? Es referia avui..., precisament avui s'ha enrecordat que el col·lectiu de funcionaris és un col·lectiu que s'ha fet gran i que cal abordar les jubilacions anticipades. Què han fet durant tots aquests anys que eren decisius a Madrid perquè això sigui possible?

En definitiva, consellera, dins de la tragèdia i la desgràcia que vam patir fa una setmana, pot existir un únic punt de llum: la disculpa, l'autocrítica, l'assumpció de responsabilitats, el propòsit d'esmena. I aquest punt de llum hauria de començar avui amb una intervenció seva final anunciant la seva dimissió.

Gràcies.

La presidenta

Per part... Té la paraula ara el senyor Joan Garriga Doménech, en nom del Grup Parlamentari de VOX en Catalunya.

Joan Garriga Doménech

Gràcies, presidenta. Gràcies, senyora consellera, per comparèixer.

Bien, el asesinato de Núria es el resultado de su política penitenciaria catastrófica. Señora Ubasart, el asesinato de Núria ha sido la crónica de una muerte anunciada, porque la gestión que usted y el señor Amand Calderó han hecho de la política penitenciaria ha sido tal desastre que tarde o temprano algo así iba a suceder. Ha quedado absolutamente claro que su visión del mundo de las prisiones está totalmente fuera de la realidad. Desde que usted tomó la posesión del cargo no ha hecho *nada* para garantizar la seguridad de los trabajadores de prisiones –nada–; al contrario, ha puesto siempre en el centro de sus políticas a los delincuentes, abandonando por completo su obligación de proteger a sus trabajadores. Porque le recuerdo que la primera y principal obligación de una administración penitenciaria es proteger a los servidores públicos, a los trabajadores de prisiones. Y usted ha mostrado una manifiesta incompetencia para hacerlo.

Como ha comentado algún compañero, usted tiene el lamentable récord de que bajo su gestión se haya producido la primera muerte en España de un funcionario de prisiones a manos de un interno en horario laboral, y solo por esto tendría que haber pedido perdón y dimitir de manera inmediata. Hace una semana que lo tendría que haber hecho, ahora ya es tarde. Cada día que pasa usted es como un ancla para el señor Aragonès, que, al no dimitir usted, él le tendría que cesar inmediatamente o dimitir él mismo. Porque este asesinato, señora *consellera*, tiene responsables políticos claros, y se lo tenemos que decir desde VOX con toda la crudeza. Este asesinato tiene un autor material, sí, pero tiene responsabilidades políticas, y son ustedes: la señora Ubasart y el *secretari* de Mesures Penals, Amand Calderó. Núria ha sido asesinada por culpa de sus políticas absurdas, de creer que las prisiones son «esplais», y de ir a las prisiones a bailar con las presas y no a poner orden y a proteger a los funcionarios. Esa es su concepción de prisiones. Y Núria ha pagado sus decisiones y su incompetencia con su propia vida.

Porque lo ha comentado también un compañero: ¿en qué cabeza cabe que un interno de nacionalidad rumana –el que la ha asesinado– que estaba en prisión por haber asesinado a una prostituta a cuchilladas, con un cuchillo de cocina en Valls en 2016, pudiera trabajar en cocinas utilizando cuchillos de cocina? Y no solo eso, sino que este asesino, ya en diciembre, había mantenido un grave percance, como usted ha reconocido –que aún está pendiente la sanción–, y, pese a que se solicitó su retirada del servicio de cocina, se le permitió continuar trabajando. ¿Nos lo puede explicar? Supongo que no. Es un fallo tan garrafal y tan evidente que hace que este asesinato tenga claros responsables políticos; desde VOX lo tenemos claro: son usted y el secretario de Mesures Penals.

Y, aun después de este asesinato, ustedes siguen erre que erre enfadando a los funcionarios, a los trabajadores que ahora están aquí fuera del Parlament, a los curranes que protegen nuestras prisiones. ¿Cómo ha podido decir su departamento, en

un comunicado, que los Mossos investigan dos muertes violentas en el Centro Penitenciario de Mas d'Enric? ¿Cómo que dos muertes violentas? Aquí ha habido un asesino y una asesinada. Que, por cierto, no de oficio el Parlament de Catalunya dictó el minuto de silencio, como cuando mueren otras mujeres, desgraciadamente; tuvo que ser VOX quien lo propusiese, y aquí sí que tuvieron dignidad y nos apoyaron el resto de grupos, no como lo de la comparecencia, que es ridículo.

Nosotros, desde VOX, apoyamos contundentemente las concentraciones de los funcionarios penitenciarios; les animamos a que sigan en esas protestas constantes en las puertas de cárceles catalanas, y entendemos perfectamente que por dos veces no hayan querido reunirse con ustedes, porque tanto usted como el señor Calderó han sido incapaces de dar la cara y de llamar a las cosas por su nombre.

Desde VOX se lo hemos advertido: empezamos ya desde el inicio de legislatura reclamando más protección para los trabajadores de prisiones. Lo hemos demostrado en nuestra actividad parlamentaria. De hecho, cuando usted tomó posesión del cargo el 11 de octubre de 2022, hicimos dos interpelaciones: sobre su política penitenciaria y sobre la necesidad de afrontar el grave problema de las agresiones a los funcionarios. Y una pregunta de control que también le hicimos, y que en todas las comisiones también le ha ido haciendo nuestro diputado Sergio Macián. Hace un año y medio esta cuestión era una emergencia –nosotros lo decíamos, y nos miraban con cara de locos–, y hoy la situación ha desembocado en un terrible asesinato. Por eso el pasado 5 de marzo..., es que ya se lo dijimos también en el Pleno; no le presentábamos una simple interpelación –se lo dijo nuestro diputado Sergio Macián–, sino un grito de auxilio de los funcionarios. Se lo dijimos el 5 de marzo. Y hoy, por desgracia, ya no es un grito de auxilio, es un lamento. Todos empezaban con un lamento. Qué hipocresía, cuando esta muerte se podía haber evitado.

Y la situación es dramática. No diga que «és un fet aïllat», eso es una ofensa. Desde 2023 se han producido 582 agresiones consumadas a trabajadores –582. En seis años, las agresiones y tentativas de agresión han crecido un 330 por ciento. Esto no es baladí, no es *un fet aïllat*, ay, un *fet desgraciat*. No. Durante 2023 se han contabilizado diecisiete agresiones sexuales a trabajadores penitenciarias. Vas a trabajar y te agreden sexualmente. Se han triplicado estas agresiones sexuales en un año de seis a diecisiete. Ahí tenía usted que poner el foco como *consellera*, en que eso no pasase más. Y luego le daremos –como ha pedido– nuestras propuestas, le reiteraremos nuestras propuestas. Las graves agresiones han pasado de sesenta y ocho en 2022 a ciento cinco en 2023, aumentando un cincuenta y cuatro por ciento. Son números insoportables, totalmente insoportables. Y, frente a estos números, solo cabe repetirle lo que le dijimos en nuestra interpelación: que usted y el señor Amand Calderó son el mayor peligro y principal obstáculo para la seguridad de los funcionarios y trabajadores de prisiones, y ambos han demostrado desprecio por el trabajo de estos trabajadores, cero empatía con estos trabajadores penitenciarios, en las reuniones, y, por supuesto, una gestión nefasta.

Vamos ahora, y espero que pueda tomar nota con las propuestas el siguiente *conseller*, que espero que no sea usted. Las propuestas que nosotros le presentamos para revertir esta situación son propuestas de la gente que conoce las prisiones, y las hemos recogido en la moción que no tenemos ocasión, por haber acabado la legislatura, de presentar, pero que le hemos propuesto otras veces y que ustedes, el resto de partidos –el resto de partidos– han rechazado.

Medidas. Primero, reconocimiento de la condición de agentes de la autoridad a los funcionarios penitenciarios. Y les informo que VOX, a nivel nacional, en el Congreso de los Diputados, ha registrado una proposición de ley en este sentido, que esperamos que cuente con el apoyo de ustedes, aunque, como son tan sectarios, hasta para votar una comparecencia, supongo que seguirán sin hacerlo.

Dos, incrementar la plantilla con funcionarios preparados. Ahora usted anuncia que van a entrar cuatrocientos interinos sin la más mínima formación, como una

especie de alarde de urgencia, y, sin formación en autodefensa. Es poner auténticamente en peligro a la plantilla.

Tres, dotarles de medios coercitivos; coercitivos, sí, para defenderse, tienen derecho. Fíese de sus trabajadores. No van a utilizar mal esos medios; si no, ya les sancionará. Pero déjeles protegerse. Esos protocolos de emergencia son inmediatos; no hay tiempo de ir a una caja a buscar algo. Háganlo ya. Aerosoles, aerosoles ya. Están previstos legalmente: artículo 72 del reglamento penitenciario. Cualquiera los puede comprar en una calle, y usted se los niega a sus trabajadores para protegerse. Quizá eso hubiese salvado la vida de Núria.

Cuatro, que las agresiones tengan su debida sanción y disciplina. Usted ha dicho que había empezado un proceso de sanción por la agresión del asesino unos meses antes, y aún supongo que no había ni conclusión. Un poquito de agilidad, por favor.

Quinto, equipamientos adecuados. Señora Ubasart, módulos especiales para internos de gran peligrosidad –que los hay, y cada vez más, por desgracia– y creación de un centro de primeros grados que garantice una correcta atención a los internos violentos y una mayor seguridad a los trabajadores de prisiones.

Seis. A la vista del asesinato de Núria, creo que tiene que pedir perdón y rectificar, que ya tendría que haber dimitido. Y hay que suprimir la presencia de internos en cocinas interiores y en cafeterías para funcionarios. Esa es la solución, ya, esa no la ha nombrado. Esta es inmediata. Y que sea gestionado, estas cocinas y cafeterías, por empresas externas, sin la intervención del Cire.

En conclusión, señora Ubasart, le diremos desde nuestro grupo parlamentario, desde VOX, tres cosas: le ha faltado valentía para afrontar el incremento disparado de las agresiones a sus trabajadores en prisiones. No ha tenido voluntad política de cambiar radicalmente las políticas penitenciarias que Convergencia, Junts, Esquerra, PSC, todos, han venido desarrollando durante cuarenta años. Y ha permitido que la sensación de impunidad se instale entre los internos que agraden a funcionarios y que les salgan gratis las agresiones.

Por todo ello, y con la muerte de Núria en sus espaldas, no entendemos que no haya dimitido ya. Como he dicho, esperemos que la destituya Aragonès, o que dimita él mismo, y que no vuelva a sentarse jamás en la *conselleria* de Justicia un *conseller* que actúa de portavoz de los delincuentes y que representa una seria amenaza para la vida de los trabajadores de prisiones.

Muchas gracias.

La presidenta

Té la paraula el senyor Xavier Pellicer Pareja en nom del Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Un Nou Cicle per Guanyar.

Xavier Pellicer Pareja

Bé; bon dia. Gràcies, presidenta. Diputats, diputades, persones del públic... Consellera i secretari, gràcies per la seva compareixença. Com no pot ser d'una altra manera, volíem començar mostrant tot el lament i lamentant profundament la mort de la Núria i mostrant tot el suport tant a la família com a amistats, com a treballadors i treballadores i, en general, a totes les persones afectades per aquest assassinat execrable i lamentable.

Dit això, a nosaltres ens sembla que és important fer una reflexió profunda i de fons sobre la situació de les presons catalanes. Ens sembla que la situació és complexa, que no és una situació aïllada ni al marge de la societat, que també anem cap a una situació cada cop més complexa. I, primer de tot, una reflexió que sí que volíem fer a propòsit d'altres intervencions. Per nosaltres no hi ha vides de segona o vides de primera: les vides són vides i totes valen per igual. I per això volíem començar també destacant una dada, que és que a les presons catalanes, els darrers tres anys, hi ha hagut cinquanta-set persones mortes, quaranta-una per suïcidis i setze per sobredosis. I aquesta és la complexitat de la situació a les nostres presons, aquesta és

la dificultat i aquesta és la situació de morts que hi trobem en els darrers tres anys –cinquanta-set.

Per això, nosaltres, intentant abordar aquesta qüestió des d'una situació que ens sembla clau, que és el benestar a les presons, que és el benestar dels presos i les preses, que és el respecte als seus drets, que precisament ens sembla que aquesta no només és la forma de dignificar les presons, no només és la forma de garantir els drets humans, sinó que també és la forma de garantir les condicions més segures a les presons, vam dur en aquest Parlament..., vam dur a aprovació una moció que es va aprovar per àmplia majoria, que la diputada Montserrat Vinyets, responsable també de la CUP de la Comissió de Justícia i Drets i Memòria i també que portava tota la qüestió de les presons, va presentar en el Ple, i precisament la va interpel·lar a vostè, consellera, sobre la situació de les presons, i que, com els hi dèiem, es va aprovar per àmplia majoria al Parlament. Els hi volíem recordar alguns dels punts, que ens sembla que també són algunes de les propostes i desllorigadors que poden també ajudar a garantir unes condicions segures a les presons.

Primer punt, la necessitat d'executar les penes de presó amb ple respecte a la personalitat de l'intern i a tots els drets no exclosos per la condemna.

Segon, la necessitat d'enfortir un model propi d'execució penitenciària català sobre la idea d'avançar en fer la presó més permeable al món exterior i a les associacions que treballen per millorar les condicions de vida materials de la població reclusa.

Tercer, la necessitat de treballar per la reducció de la població penitenciària com a mesura de reinserció a través de l'excarceració anticipada, que comporta unes millors condicions d'habitabilitat, un alleujament del clima de convivència, una millor assignació en les activitats dels interns, així com recursos materials i humans amb què compta el sistema penitenciari.

Quart, la necessitat de prendre una atenció específica a la salut mental, donada la sobrerrepresentació que ara té aquesta en la població penitenciària i la seva incidència en les dificultats per aconseguir la reinserció.

Cinquè, les necessitats de constituir un grup de treball sobre contencions mecàniques amb la participació dels grups parlamentaris i amb l'assistència d'experts en aquest àmbit, com personal d'educació, sanitaris, sindicats més representatius i organitzacions de la societat civil, per monitoritzar les contencions i avaluar i extreure'n les conclusions pertinents.

Sisè, la necessària limitació de l'ús de la intel·ligència artificial en els centres penitenciaris, i deixar, en qualsevol cas, sempre en mans de l'autoritat pública tot allò que hi faci referència.

Setè, la necessitat de donar per part de l'Administració la cobertura necessària a famílies de població reclusa, que, de cop, passen a patir els efectes d'un delictes en el qual no han tingut res a veure –res a veure– i que, en la majoria dels casos, els porta a patir serioses conseqüències psicològiques –angoixa, depressió, vergonya, aïllament– i econòmiques derivades de l'empresonament.

Vuitè, la necessitat d'incrementar la retribució per als interns i les internes que treballen a la presó, donat que avui la remuneració per la feina feta es manifestament insuficient, així com encarregar a una entitat externa la realització d'una diagnosi amb la participació parlamentària de la gestió global del Cire dels darrers cinc anys, amb la finalitat de millorar els serveis que es presten.

Novè, la necessitat d'enfortir el sistema d'assessorament jurídic gratuït a la població reclusa i dotar els professionals que la presten d'una retribució adequada com a garantia necessària per garantir el funcionament del sistema.

Desè, mantenir el consens al voltant de la necessitat de contencions zero, desplegant des del Departament de Justícia Drets i Memòria les accions que materialitzin aquest objectiu.

Onzè, no reactivar cap pla pilot on la intel·ligència artificial faci prediccions de perillositat dins les presons a través de les anàlisis de les emocions.

Onzè bis, que el Departament de Justícia comparegui a la Comissió de Justícia per informar sobre aquest pla derogat.

Dotzè, prohibir la introducció de càmeres de reconeixement facial i gestual als centres penitenciaris destinades a emmagatzemar imatges als efectes de realitzar previsions de risc.

Catorzè, dotar immediatament de publicitat els algorismes i codis fonts que componen el sistema de Riscanvi perquè els interns, lletrats i jutges en puguin conèixer el seu sistema de funcionament i realitzar una auditoria pública sobre els seus anys de funcionament.

Quinzè, continuar treballant per minimitzar l'aïllament penitenciar, reduint el temps al màxim i evitant qualsevol estada llarga, sempre que sigui possible, respectant els criteris fixats pel Comitè de Prevenció de la Tortura.

Setzè, dotar els centres penitenciaris ordinaris del pertinent personal especialitzat per a una atenció específica a la població reclusa que pateix algun tipus de problemàtica mental i prendre les mesures per evitar la presència d'interns amb trastorns mentals als mòduls ordinaris.

Dissetè, dotar de la necessària cobertura i protecció les famílies de les persones preses tant per evitar que aquestes visquin una pena indirecta com per prioritzar l'enfortiment dels vincles dels interns amb l'exterior.

Divuitè, aprovar, en el termini màxim de nou mesos, un reglament sobre els drets dels familiars de persones preses que reguli i detalli els requisits, procediments i condicions per exercir los de manera integral, entenedora i àgil en tots els centres.

Dinovè, desenvolupar el reglament de la Llei 27/2021, de 30 de desembre, de justícia juvenil, tal com es preveu.

Vintè, dotar, juntament amb els col·legis de l'advocacia, d'una assistència jurídica adequada per a la població reclusa, procurant una retribució adequada als professionals que prestin el servei.

Vint-i-unè, assegurar una remuneració digna per a la població penitenciària que decideixi treballar, així com la possibilitat de fer-ho, encarregant a aquests efectes un estudi extern sobre la possibilitat d'equiparar el sou mínim interprofessional.

Vint-i-dosè, garantir que, en els períodes vacacionals, els interns disposin d'activitats i programes.

Vint-i-tresè, garantir un canal directe de relació entre els lletrats de les persones internes i els professionals penitenciaris, equiparant l'administració penitenciària a qualsevol altra administració pública.

Vint-i-quatrè –acabo ja–, revisar la dotació dels mitjans als jutjats de vigilància penitenciària i la planta judicial per garantir agilitat i garantia de drets als interns, sense dilacions, creant un canal electrònic per tal que la consulta de documentació pugui ser periòdica i ràpida.

Vint-i-cinquè, dur a terme en el termini de sis mesos, conjuntament amb el Síndic de Greuges, un estudi sobre dones i presons i les especials necessitats en matèria de gènere als centres penitenciaris.

I darrer punt, dur a terme un estudi integral sobre la situació de grups infrarrepresentats, com gent gran, persones amb discapacitat i persones racialitzades, en els centres penitenciaris, amb l'objectiu d'identificar possibles reptes i proposar mesures específiques per millorar el seu benestar i accés als serveis adequats.

Tots aquests punts conformaven la moció que els dúiem al Ple ara fa unes setmanes al Parlament de Catalunya, tots aquests punts es van aprovar per àmplia majoria al Parlament de Catalunya i tots aquests punts, amb els quals nosaltres, la CUP, seguim compromesos i compromeses, ens sembla que han de ser el full de ruta i la brúixola del que han de ser les presons catalanes i les mesures que s'han d'emprendre precisament per millorar-hi totes les condicions de seguretat.

Volíem partir d'aquesta tasca feta, volíem partir d'aquest element perquè segurament en moments com aquest estariem tots..., i temptades de plantejar certes reflexions en calent i certes posicions que ens sembla que farien un flac favor a la situació de les presons i a la situació dels treballadors i treballadores de les presons.

Segona qüestió. Entenem i comprenem perfectament la preocupació dels treballadors i treballadores de presons i entenem i comprenem perfectament –i em sembla absolutament legítim– que es mobilitzin amb motiu de dol, amb motiu de condemna i també amb motiu de plantejar aquelles reivindicacions que considerin absolutament legítimes. Em sembla, per tant, absolutament legítima aquesta preocupació. Em semblen absolutament legítimes aquestes reivindicacions.

El que no podem compartir i el que no podem tolerar i el que demanem al Govern que no toleri és que aquestes protestes vulnerin els drets de les persones preses o dels seus familiars o entorns. Això és el que no podem tolerar ni volem que es permeti. I exigim al Govern que no ho permeti. Ens sembla que un fet, un assassinat execrable com aquest, no es pot transformar ni directament ni indirectament en un càstig col·lectiu contra el conjunt de la població reclusa, contra els seus familiars i contra els seus entorns. Ens sembla que això és intolerable i no pot passar de cap de les maneres. I, per tant, demanem al Govern que no ho permeti. Ens sembla que és evident les vulneracions de drets. De fet, hi ha diverses denúncies, que s'han produït en diversos jutjats, per les vulneracions de drets que s'han produït en el personal penitenciari i en els seus familiars i en els seus entorns. Això no pot passar.

I una altra qüestió que ens sembla que no pot passar és que s'intenti aprofitar situacions desgraciades com aquestes per intentar canviar el model penitenciari català o per intentar imposar determinades mesures, que a nosaltres ens sembla més que qüestionable, com a mínim ara, en el moment actual i *a priori*, sense una investigació, que puguin haver evitat aquesta situació concreta. I ens referim a mesures com els aerosols, ens referim a mesures com les pistoles Taser o ens referim a mesures d'aquest tipus, que ni hem compartit abans d'aquests fets, ni compartim, ni compartim ara mateix, ni compartirem després. Ens sembla que el nexa causal és, com a mínim, discutible de que s'hagués pogut evitar amb aquest tipus de mesures. I, per tant, també demanem que no es facin trampes amb aquesta qüestió i que no s'aprofitin aquestes situacions o aquests contextos per plantejar determinades opcions polítiques o per anar cap a determinats models penitenciaris punitivistes que ens sembla que no resoldrien la situació actual.

(Pausa.) Perdoneu que estic encostipat i... En tot cas, i sí, per anar acabant, nosaltres el que volíem fer de nou és mostrar el condol i mostrar tot el suport i lamentar de nou a aquest execrable assassinat, tant a familiars com a víctimes, com a companys de la Núria; traslladar de nou que ens semblen absolutament legítimes les mostres de condol, les mostres de protesta i les reivindicacions laborals que es puguin exercir.

Tercer, deixar molt clar, com ja hem dit abans, que no pensem que això pugui justificar la vulneració de drets a les persones preses –de drets fonamentals, estem parlant– ni dels seus entorns familiars.

I quart, dir que no permetrem que aquesta execrable situació, que aquest desgraciat fet, que aquest assassinat reverteixi el model de presons català, que, malgrat tenir moltes mancances, ens sembla que no pot revertir cap a un model punitivista i que no doni, per tant, les solucions o les sortides que ha de tenir aquest. Fins aquí.

Moltes gràcies.

La presidenta

Té la paraula ara la senyora Jéssica Albiach Satorres, en nom del Grup Parlamentari d'En Comú Podem.

Jéssica Albiach Satorres

Sí, gràcies. Gràcies, presidenta. Voldria començar la meua intervenció com han fet els companys i les companyes que m'han precedit, com no podria ser d'una altra

manera, que és expressant per part dels comuns la nostra consternació per l'assassinat de la Núria López, cuinera de la presó de Mas d'Enric, i també traslladant el nostre condol a la seua família, als seus amics, amigues, companys i companyes.

I en segon lloc, també m'agradaria, consellera, agrair-li que haja fet aquesta compareixença, que estiga donant la cara. Agraeixo la seua assistència, però també agraeixo el to, un to que jo crec que és constructiu i necessari aquests dies.

A partir d'ahí, i també perquè hi ha hagut algunes intervencions que han anat en aquesta línia, jo crec que en la meua intervenció almenys no trobaran en ella ni populisme punitiu ni electoralisme, perquè jo crec que no tot s'hi val, i la situació és greu.

Pels comuns, per nosaltres, el model s'ha de preservar; no posarem en tela de judici un model que està orientat a la reinserció i a les segones oportunitats. Que s'ha de millorar? Segur –segur. Que els treballadors i les treballadores de presons han de poder fer la seua feina en millors condicions, amb més recursos, minimitzant riscos, amb tota la seguretat que es pugui? És evident –és evident. Però jo crec que no és el moment de que ningú aprofite per qüestionar un model que segur que és millorable i que l'hem de seguir construint, però que ha tingut fins ara resultats.

I per això sí que voldria fer algunes consideracions. Ens fem càrrec, empatitzem, entenem l'angoixa, la preocupació, el dolor dels funcionaris i funcionàries de presons davant l'assassinat de la Núria, i no només davant l'assassinat de la Núria, que ja seria suficient, sinó també perquè, com s'ha anat veient en els últims temps, s'han incrementat el nombre d'agressions. I, per tant, jo crec que aquí també s'ha de posar el focus. A on està la causa d'aquest increment de les agressions? Com podem evitar i reduir aquestes agressions? És cert que augmenta la complexitat, que n'hi han molts problemes d'addiccions, de salut mental, que potser hi ha més persones privades de llibertat, doncs, d'alta perillositat, però jo crec que sí que és important, per poder fer i proposar solucions, fer bé la diagnosi.

Així mateix, també ens fem càrrec de la situació d'inseguretat, de precarietat, en què moltes vegades treballen el personal de presons, amb una evident manca de recursos i d'efectius. I aquí sempre, sempre, ens trobaran reclamant que puguin fer la seua feina en condicions, no? Jo crec que així també els ho hem traslladat cada vegada que des del nostre grup parlamentari ens hem reunit amb ells i amb elles.

Ara bé, i aquí sí que voldria ser taxativa, la reivindicació de la millora de les condicions de treball i dels drets laborals del personal de presons, que és absolutament legítima i que compta sempre amb el nostre suport, evidentment, sempre que siga dins del marc del Tribunal Europeu de Drets Humans i del Comitè Europeu per a la Prevenció de la Tortura, doncs, evidentment, aquesta reivindicació de les condicions de treball i dels drets laborals en cap cas pot suposar la vulneració dels drets fonamentals ni de les persones que estan privades de llibertat, ni de les seues famílies, ni de ningú. Perquè, com també és manifestaven, es concentraven ahir familiars i membres d'entitats de drets humans, els drets no es negocien, els drets fonamentals es respecten aquí i arreu. I és obligació de les institucions públiques que això siga així.

I el que ha passat els darrers dies a les presons, segons s'ha publicat i s'ha denunciat –i també m'agradaria que això, doncs, ens ho poguéis confirmar, consellera–, si és així, és altament preocupant. S'ha parlat de càstigs col·lectius, s'ha parlat de persones que estan en aïllament *de facto*, malgrat estar en règim ordinari; de vulneració de la comunicació amb els familiars; de permisos que no s'han concedit: de prohibició d'assistir a activitats; de vulneració del dret de defensa amb plenes garanties per la impossibilitat de comunicació amb lletrats i lletrades...

En conclusió, aquests dies es podrien haver produït vulneracions de drets, i això, evidentment, jo crec que no ho podem permetre i s'ha d'acabar. I, sobretot, no es pot tornar a repetir, perquè, com deia fa uns dies el director de l'Observatori del Sistema Penal i Drets Humans, Iñaki Rivera, suspendre la llibertat de moviments

des de la presó és inèdit. I, hi torne a insistir, no es pot fer aquest càstig col·lectiu a les persones que estan privades de llibertat.

I davant d'aquesta realitat, consellera, la seua responsabilitat és construir la fórmula per resoldre el conflicte i no sabem què està passant. O siga, portem gairebé més d'una setmana, o una setmana, en aquesta situació, i veiem com no evoluciona, I, per això, torne a ser clara: els funcionaris i funcionàries tenen tot el dret del món a protestar, a reivindicar millores; som conscients de la situació difícil en què massa vegades han d'exercir la seva tasca, però també s'han de garantir els drets de les persones privades de llibertat. Perquè, com he dit, els drets fonamentals no són qüestionables.

Per tant, consellera, sí que l'hi preguntem: em quina situació estan ara mateix les negociacions amb els sindicats? Perquè no sabem..., sabem quan va començar la protesta, però no sabem quan acabarà i, per tant, necessitem començar a posar llum en tota aquesta situació.

I també m'agradaria dir..., jo crec que no podem deixar de banda ni oblidar que la política penitenciària ha d'anar encaminada a un objectiu molt clar, que és la reinserció; no es pot abandonar la línia rehabilitadora. Per tant, el model encaminat a la reeducació, a la rehabilitació, a les segones oportunitats no pot trontollar. En tot cas, i veient també que té falles, s'ha de millorar. I, en aquest sentit, sempre –sempre– ens trobaran.

I també dir que compartim les reflexions, els advertiments, les denúncies que han llançat durant aquests dies entitats diverses i en defensa dels drets humans, com Irídia, la Taula del Tercer Sector i les Entitats Catalanes d'Acció Social, com tantes altres, en defensa i protecció dels drets de tots i de totes.

I sí que voldria acabar també amb una reflexió. Jo crec que la crisi que s'està vivint ara mateix, que va començar la setmana passada, no és només una crisi que afecta el Departament de Justícia, i ho dic per la gravetat de la situació. Per tant, no és només responsabilitat de la conselleria, del Departament de Justícia. I li confesso, consellera, que l'hem vist sola. Aquesta és una crisi que afecta tot un govern, que, a més, comença a ser una tònica. És a dir, estem davant d'un govern, doncs, que no se'n surt, que arriba tard, que se li acumula una crisi i una altra. I a mi el que sí que m'ha sobtat i també m'ha resultat decebedor –jo crec que és incompreensible–..., doncs que el president de la Generalitat ni està ni se l'espera en la major crisi que han tingut les nostres presons en els últims quaranta anys. He de confessar que no ho entenem.

I ara sí, per últim, consellera, sí que algunes preguntes: quan es va constituir el comitè de crisi? Perquè s'ha publicat que es va constituir el divendres a la nit. Si és així, sí que li he de dir que em sobta, perquè sembla que és com massa tard quan l'assassinat va ser el dimecres.

Davant de les agressions, davant de l'increment del nombre d'agressions que pateix el personal de presons, és a dir, una mica, quines són les causes, quina diagnosi en fan i quines solucions? I com li preguntava també, en quin punt estan les negociacions amb els sindicats? Perquè no podem allargar aquesta crisi.

Moltes gràcies.

La presidenta

Té la paraula ara el senyor Carlos Carrizosa Torres, en nom del Grup Parlamentari de Ciutadans.

Carlos Carrizosa Torres

Gracias, presidenta. Gracias, *consellera y secretari* de Mesures Penals por su comparecencia.

Primero quería darles el pésame, desde luego, a los familiares y a los compañeros de Núria. Es una situación verdaderamente traumática para todos ellos y desde

el grupo de Ciutadans nos sumamos a las condolencias que ya han expresado otros grupos.

Creo que es fácil centrar hoy el problema en esta comparecencia, *consellera* y *secretari*, desde 2017 a 2023 las agresiones graves a funcionarios se han multiplicado por tres; las leves son más del doble. Y hablo de las agresiones consumadas, porque las tentativas de agresiones graves se han multiplicado por seis desde el 2017 al 2023 y las leves han crecido un 125 por ciento. La *consellera* mira a su secretario, no sé si para corroborar o no, pero es que son cifras de ustedes, son cifras públicas, no son cifras de Ciutadans. Y el total de agresiones entre 2017 y 2023, el total, han pasado de 411 a 836, que son más del doble.

Esa es la situación previa a este asesinato que ha ocurrido en una prisión catalana. Esa es la situación que se lleva denunciando desde hace años; se lleva denunciando desde hace años por los trabajadores y en este Parlamento también. Es un problema que tenemos en las cárceles catalanas. Un problema que ha culminado en el primer asesinato de un trabajador en España en los últimos cuarenta años.

¿Quién ha perpetrado este asesinato? La señora Gemma Ubasart nos ha leído el perfil del interno. Realmente era un perfil que cualquiera dudaría de otorgarle un destino en unas cocinas con acceso a cuchillos, cuchillos con los que al final ha perpetrado el asesinato. Se justifican en que, claro, el sistema de Riscanvi, el algoritmo, parece que indicaba un perfil de riesgo bajo. Oigan, no nos podemos fiar de un algoritmo. Tenemos que fiarnos de las apreciaciones personales de los profesionales, siempre –siempre. Y, en todo caso, hay que ver también bajo qué parámetros se configuran los riesgos en este algoritmo y, después, cuando ocurre algo malo, el responsable nunca es un algoritmo, sino que es una persona.

Los trabajadores penitenciarios y la sociedad sí que están señalando responsabilidades políticas. Y las responsabilidades políticas en primera línea serían del señor Amand Calderó. El señor Amand Calderó ha recalado en prisiones, su carrera profesional la ha desarrollado en los últimos años allí, pero no es usted funcionario de prisiones, lo cual, desde luego, parece que está dificultando un poco la comprensión de la problemática de estos profesionales, una de las cuales lo ha pagado ahora con su vida.

Los trabajadores de prisiones ya pedían su dimisión en el año 2021. Hubo una gestión del covid que, por suerte, no hubo muertos en las prisiones, pero lo que sí que hubo es una descoordinación y hasta negligencia en las medidas de protección de los funcionarios que fueron escandalosas. Usted manifestaba en el mes de marzo que eso estaba todo controlado, pero luego resultó que tuvieron que tirar con cincuenta mil mascarillas caducadas durante nueve meses, hasta que llegaron las primeras mascarillas en condiciones de ser utilizadas. Claro, cuando aquellos que pueden ser un vector de transmisión en una población cerrada, que son precisamente los funcionarios, no se encuentran con los medios de protección para todos, incluso para los internos, digamos, preparados y diligentemente tramitados, pues, hubo mucho descontento, que aún persiste, y que a usted le marcó en cierta forma y que, de hecho, provocó que en 2021 se pidiera su dimisión y que la *consellera* le rescatase a usted.

Ya existía una mala gestión, que ya se ha descrito desde el 2017 al 2023 esta progresión sin cesar hasta llegar a cotas inasumibles de violencia en el interior de las cárceles, pues, parece que no evitó que la señora Gemma Ubasart, probablemente por simpatías ideológicas, por su cercanía a Irídia y al *observatori*, que un poco digamos cuál es el sesgo de estas instituciones, lo podemos un poco ver también en las simpatías políticas que hay por parte de comunes, de la CUP y el mismo enfoque que tienen ustedes. Y parece como que ustedes la salvaguarda de los derechos de los internos la hagan descansar más en dos grupos de presión fuertemente ideologizados que no en los jueces de vigilancia penitenciaria, que sí que son los verdaderos garantes del respeto a los derechos de los internos y, además, de los derechos y de

las facultades que tienen los funcionarios en el interior de las prisiones. Y eso es un error gravísimo, porque no solamente pone en peligro a los funcionarios, sino que son los propios internos los que tienen derecho a cumplir sus condenas en un régimen de seguridad absoluta.

Y también las estadísticas de agresiones a los propios internos y entre los propios internos, entre los propios internos se han disparado también en las prisiones.

Ese incremento alarmante, como he dicho antes, de las cifras de agresiones es que se lo estaban trasladando a usted, señor Calderó, personalmente, los sindicatos. Se lo estaban trasladado. Nos consta. Y como he dicho antes, también a los grupos parlamentarios, y desde luego el de Ciutadans, es una constante las llamadas de atención en la Comisión de Justicia y la aprobación incluso de propuestas para rebajar este nivel de violencia en las cárceles. No se ha hecho nada –no se ha hecho nada.

Se sigue haciendo un uso excesivamente restringido de los aislamientos y de los primeros grados. Las contenciones..., hemos tenido unos problemas alucinantes con la circular que hubo sobre las contenciones, y el descontento que se tiene por parte de los funcionarios, porque a la hora de hacer las contenciones parece que el sospechoso sea el funcionario y se les deja de alguna forma inermes ante la violencia interna en las cárceles. Parece que siempre el responsable y el sospechoso último es el funcionario.

Si las agresiones han seguido creciendo en las cárceles catalanas; si hemos llegado ya a una muerte, y a pesar de todo esto, no se toman medidas firmes, entonces se está mandando un mensaje a los internos que es que ya se ha llegado a perpetrar un asesinato de un trabajador y todo sigue igual. Algo ha de cambiar y ha de notarse este cambio. Esto que está ocurriendo en las cárceles catalanas tiene que revertirse. Tiene que revertirse y los internos tienen que tener la conciencia de que esto ha sido un punto de inflexión y se ha revertido esta política errónea de seguridad en el interior de las cárceles.

Esta misma semana ha habido nuevas agresiones y ha habido cuatro funcionarios otra vez agredidos. No podemos permitir que nuestros servidores públicos tengan su puesto de trabajo en un entorno violento y hostil. No lo podemos permitir. Es su responsabilidad, señor Calderó; es su responsabilidad, señora Ubasart. Ustedes están prometiendo continuamente nuevas plazas de funcionarios de prisiones, pero no se están llevando a cabo.

Los funcionarios, todo el mundo sabe que están en una situación de inferioridad numérica, que les provoca inseguridad y provoca inseguridad entre los mismos presos. Hay un enorme malestar. El vaso estaba lleno y esta muerte lo ha hecho rebosar.

Nosotros, desde Ciutadans, no cuestionamos el modelo penitenciario en Cataluña y esto lo hemos dicho muchas veces. Es verdad que funciona en cuanto al tratamiento y a la rehabilitación. No es el mérito de este Gobierno, se ha dicho aquí, no es mérito de este Gobierno, sino que es un trabajo conjunto a lo largo de muchos años. El sistema penitenciario catalán, en cuanto a rehabilitación y reinserción y el tratamiento, está funcionando debidamente, pero no está funcionando la seguridad ni la protección de los funcionarios. Es que eso es un hecho. No hagamos el típico chovinismo de los gobiernos catalanes de que tenemos un *model d'èxit* y entonces lo vamos a mantener y aquí no pasa nada. Esto ya lo dejamos para la educación en Cataluña, pero para el modelo penitenciario, por mucho que funcione para los internos, no está funcionando en cuanto a la violencia, que ha provocado ahora una muerte. Reconozcámoslo y pongamos las soluciones.

Nosotros cuestionamos el desinterés de la Administración hacia las condiciones laborales en las que están viviendo..., que se les están aplicando a los trabajadores penitenciarios. Pero es que la *consellera* solo se reunió una vez con ellos después del nombramiento y luego ya no, porque a ustedes no les gusta aparecer como garantes de los derechos de los funcionarios.

Y hoy, señora *consellera*, también lamento decirle que usted no ha asumido su responsabilidad, no ha asumido errores; ustedes dos no han asumido errores y eso nos lleva a nosotros, al grupo de Ciutadans, a pedir la dimisión del señor Amand Calderó y también, *consellera*, a pedir su dimisión. La deficiente gestión de ambos con este problema, que lleva demasiado tiempo sobre la mesa, es inexcusable. La progresión de la inseguridad es intolerable y la dimisión de ambos es imprescindible a estas alturas. Y yo creo que, si ustedes no toman esta decisión, el señor Aragonès está incurriendo también en dejación de sus funciones, porque el señor Aragonès también es el último responsable de lo que ocurra en el interior de las poblaciones penitenciarias catalanas.

Por lo tanto, señores, esta es la posición de Ciutadans: les pido que asuman responsabilidades políticas, porque se ha denunciado reiteradamente la situación, no han hecho absolutamente nada, siguen sin asumir responsabilidades, y es hora de que lo hagan atendiendo a la petición de los sindicatos y al sentir –estoy convencido– de la mayor parte de la sociedad catalana.

La presidenta

Per part del Grup Mixt, té la paraula el senyor Alejandro Fernández Álvarez.

Alejandro Fernández Álvarez

Muchísimas gracias, presidenta. Muchísimas gracias por la comparecencia, señora *consellera*. Quisiera, en primer lugar, y como no puede ser de otro modo, trasladar nuestro más sincero pésame a los familiares y amigos de Núria, salvajemente asesinada en Mas d'Enric.

No es sencillo abordar una comparecencia parlamentaria y encontrar el tono justo cuando te enfrentas a una tragedia de esta naturaleza. Por ello quisiera iniciar esta intervención con un mensaje: por supuesto que usted, señora *consellera*, no ha asesinado a nadie ni es cómplice del asesinato de nadie, pero sí es responsable de numerosas negligencias en su gestión, porque este terrible crimen no deja de ser la punta del iceberg de un auténtico infierno que llevan viviendo los trabajadores penitenciarios en Cataluña desde hace ya unos cuantos años; demasiados años. Y digo infierno, sí, porque además el infierno suele estar lleno de buenas intenciones. Y con sus discursos progres de política penitenciaria criminalizan a los funcionarios e idealizan a los presos. Tienen ustedes demasiados prejuicios ideológicos y han visto demasiadas películas de Hollywood. Se creen que aún estamos en las cárceles de la película de *Cadena perpetua*. Y eso no va así.

Los funcionarios de prisiones tienen honor y dignidad, no son ogros torturadores y los presos, bondadosos ursulinas. Una cárcel no es un balneario veraniego. Gestionar así, con semejante filosofía, al final trae consecuencias, y esas consecuencias en este caso son clarísimas. La normalización de la agresión en el funcionamiento de las prisiones en Cataluña: 582 trabajadores agredidos en 2023, un incremento desde 2016 de un 285 por ciento en el número de agresiones. Repito: un incremento del 285 por ciento.

Los sindicatos, señora *consellera*, le han advertido reiteradamente, le han rogado que, por favor, tomara nota, que aquí va a pasar una desgracia, y al final ha pasado, mientras usted miraba a otro lado, insistiendo autocomplaciente que lideraba un modelo de éxito y convivencia. Yo niego la mayor. Y niego la mayor porque el modelo se desmorona en la medida en que jamás se puede considerar un modelo de éxito aquel en el que se produce un incremento del 285 por ciento de las agresiones.

Señora *consellera*, en definitiva, usted no ha matado a nadie, por supuesto. Pero sí debe presentar su dimisión con su equipo, por incompetencia y por haber humillado sistemáticamente a los trabajadores penitenciarios de Cataluña. Se lo piden los sindicatos y se lo pido yo.

Muchas gracias.

La presidenta

Té la paraula, per part del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana, el senyor Jordi Orobitg i Solé.

Jordi Orobitg i Solé

Moltes gràcies, senyora presidenta. Bé, en primer lloc, lògicament ens voldríem sumar, en nom de tot el Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana, a aquestes mostres de dolor i consternació per la mort, en aquest cas, de Núria López. Acompanyem, en el sentiment i en aquest dolor que estan patint, tots els seus familiars, els amics, els companys del Cire, els treballadors dels centres penitenciaris.

També voldria fer una reflexió a títol personal, i és traslladar la meua estima, empatia i solidaritat, en aquest cas, amb la consellera i amb el secretari. Que certes persones –de fet, totes les que estem aquí– assolim un compromís públic de destinar part de la nostra vida al servei públic perquè entenem que tenim, o tenim la pretensió d'intentar millorar l'entorn de la nostra societat, en definitiva, en aquest cas, la gestió pública. No ha d'estar renyida la demanda legítima de responsabilitats que puguin fer alguns grups parlamentaris, doncs, amb els sentiments que lògicament vostès..., i la situació que vostès lògicament estan patint aquests dies per la pròpia mort d'una persona que està a càrrec del departament, en aquest cas, per les seves atribucions, i també, lògicament, per la situació que estan vivint en aquest context de tensió, com no pot ser d'altra manera, arran de tots aquests fets.

Ens trobem en una situació, en una compareixença davant de la Diputació Permanent. I, en aquest cas, en aquesta legislatura he tingut la responsabilitat de presidir la Comissió de Justícia. Han estat diverses les compareixences, en aquest cas, de la consellera, també del propi secretari, acompanyant-la. I, per tant, el to, lògicament, era diferent del que avui hem mantingut; també els discursos dels grups. I, en qualsevol cas, el que voldria fer és reprendre l'ambient cordial, si més no, de discussió que en el si de la comissió hem mantingut al llarg d'aquesta legislatura. Una representació, en aquest cas, del grup parlamentari, que feia la companya Ana Balsera, que ens acompanya avui entre nosaltres, i, de la mateixa manera que la resta dels diferents grups, dels portaveus dels diferents grups parlamentaris, ha mantingut una interlocució directa i fluida, doncs, en aquest cas, amb els sindicats representatius del col·lectiu de funcionaris de presó, amb les seves reivindicacions, acompanyant-los en moltes ocasions.

Certament, no volíem focalitzar aquesta compareixença ni aquesta intervenció amb un ànim partidista, però certes afirmacions que s'han fet respecte de la manca d'acompanyament a les legítimes demandes dels funcionaris de presons respecte d'aquell que n'és el responsable, en aquest cas el Govern d'Espanya o de l'Estat espanyol, pel que respecta a, per exemple, la jubilació anticipada, ens han semblat completament fora de lloc i també injustes, perquè precisament aquesta formació política les va posar, va ser una de les mesures que van imposar a l'acord d'investidura, en aquest cas, del Govern..., perdó, del president del Govern espanyol.

Per nosaltres, el substancial, més enllà del propi fet, de la seva pròpia excepcionalitat, que jo crec que de totes les intervencions que m'han precedit ha quedat demostrada... I potser la que ho ha fet d'una forma més honesta i explícita –i que l'hi agraeixo–, en aquest cas, era la portaveu del Grup Parlamentari Socialistes, entent, doncs, l'excepcionalitat com quelcom que és inusual, que és inesperable. Estem parlant d'un supòsit que no s'havia esdevingut en els darrers quaranta anys en els que la Generalitat de Catalunya té les responsabilitats, en aquest cas, pel que respecta a política penitenciària.

Crec que és important i rellevant, doncs, que vostè primer comparegui, ho hagi fet *motu proprio*, i, en segon lloc, que vostè hagi desgranat una sèrie de propostes que, des del nostre punt de vista, no es poden menystenir d'entrada, en tant que re-

cullen part, precisament, de les demandes que s'han mostrat pel personal adscrit a serveis penitenciaris.

El mateix fet de que aquests quatre-cents..., aquest increment de plantilla de fins a 407 funcionaris dels centres penitenciaris, que, de fet, era una mesura que estava prevista en els pressupostos que van ser sotmesos a consideració d'aquesta cambra i no van superar el debat de totalitat. Però, com bé ens ha avançat, en aquest cas, el Govern té la voluntat de que sigui efectiva aquesta incorporació, tot i que s'hauran de salvar, lògicament, les dificultats que comporta el fet de que no s'hagin aprovat aquests pressupostos.

També el fet de que hagin estat consensuades, en aquest cas, amb el personal que està més directament vinculat a la persona que ha estat víctima d'aquest assassinat. I, en aquest cas, que s'hagin consensuat precisament, doncs, amb el personal representant al Cire per nosaltres també és important. I que s'hagin adoptat aquestes modificacions de la Circular 1/2002, perquè entenem que també pot ser d'ajuda, en qualsevol cas, per adoptar mesures que serveixin per revertir o perquè no es torni a esdevenir una circumstància com la que ha passat.

Més enllà d'això, per nosaltres és un motiu d'orgull veure que la societat civil ha tingut la capacitat de mobilitzar-se en defensa d'un model penitenciar que nosaltres entenem exitós. I la interpretació d'aquest èxit no és subjectiva, sinó que rau arran de les dades de reinserció, en aquest cas, per a la població que en un moment determinat de la seva vida ha tingut la condició de reclus i, en qualsevol cas, ha estat en un dels nostres centres penitenciaris.

La taxa de reinserció és evident que és reeixida arran, o comparativament, en aquest cas, amb qui ens hem de comparar, que és en el marc de l'Europa occidental. I, des d'aquest punt de vista, que fets, no?, com el propi article que en premsa van subscriure, entre moltes altres persones, tres exconsellers, com Vallès, Mundó, Capella, que s'hagi manifestat la Taula del Tercer Sector, Salut Mental de Catalunya, les Entitats Catalanes d'Acció Social, la pròpia síndica de greuges, plantejant allò que ens porta precisament a discussió avui, que el gran repte del model penitenciar és trobar l'equilibri entre la llibertat i la seguretat, però també l'Observatori dels Drets Humans, els col·legis de l'advocacia de Catalunya. En definitiva, doncs, un conjunt de col·lectius, de personalitats, que el que no volen –i crec que és un sentir majoritari, en aquest cas, de la Diputació Permanent, però també com a representatiu de tots els grups parlamentaris– és que es posi en entredit la viabilitat i l'èxit del model penitenciar català.

Certament, l'hora és greu, i això es presta a certs populismes. I certament –també ho hem d'expressar d'aquesta manera–, doncs, estem xocats pel fet de veure que precisament grups parlamentaris com pugui ser el de Junts per Catalunya coincideixin amb les propostes que en aquest cas està fent el Grup Parlamentari de VOX. I ens sorprèn perquè, com bé ha dit en aquest cas el portaveu de la CUP, no fa massa, recentment, el 8 de febrer del 24, vam tenir l'oportunitat de debatre i votar al voltant d'una moció, en aquest cas, que va portar el propi Grup Parlamentari de la CUP, que feia una sèrie de propostes en política penitenciària en les que va existir un consens molt ampli.

Ell les ha relacionat. Jo no relacionaré tots els punts, perquè certament era una moció molt molt extensa, però voldria posar èmfasi en alguns d'aquests apartats, com la necessitat d'enfortir el model propi d'execució penitenciària català, sobre la idea d'avançar en fer la presó més permeable al món exterior i a les associacions que treballen per millorar les condicions materials de vida de la població reclusa; la necessitat de constituir un grup de treball sobre contencions mecàniques adscrit a la Comissió de Justícia, amb la participació dels grups parlamentaris i amb assistència d'experts en aquest àmbit, com personal d'educació penitenciària i personal sanitari, sindicats més representatius i organitzacions de la societat civil per tal que monitorin les contencions mecàniques que realitzen els centres penitenciaris, les avaluïn i

n'extreguin les conclusions pertinents; mantenir el consens al voltant de la necessitat de contencions zero, desplegant des del Departament de Justícia, Drets i Memòria les accions que materialitzin aquest objectiu; dotar els centres penitenciaris ordinaris del pertinent personal especialitzat per a una atenció específica a la població reclusa que pateix algun tipus de problemàtica mental i prendre les mesures per evitar la presència d'interns amb trastorns mentals als mòduls ordinaris, i tota una sèrie, un reguitzell de mesures que, en qualsevol cas, s'allunyen bastant d'alguns dels discursos que hem escoltat en aquesta compareixença i que van votar favorablement precisament a tots aquests punts.

Per això voldríem..., entenem que hem de defugir una mica el moment concret, abstreure'ns no de la gravetat del fet, perquè certament ens ha de preocupar i hem d'adoptar mesures perquè no es torni a esdevenir, però això no ha de condicionar una política de llarg recorregut, que crec que, com la gran majoria hem reconegut, és un model exitós per tot allò que abans he expressat.

Des d'aquest punt de vista, la millora de protocols amb l'objectiu de minimitzar riscos que vostè ens ha expressat ens sembla una bona mesura. I també crec que hem de tenir una prevenció, una prevenció com la que ja hem expressat i de la que ens han alertat des de la societat civil, de que precisament aquest context, doncs, no serveixi perquè tots aquests moviments reaccionaris –aquells que, tal com hem escoltat abans, voldrien que les nostres presons fossin com les d'Alabama, que els nostres presos, doncs, circulessin pels centres penitenciaris amb grills o que fins i tot..., crec que no ho han explicat, però probablement voldrien la privatització de la gestió dels centres penitenciaris–, doncs, en aquest cas, que tot aquest corrent reaccionari d'ultradreta no s'acabi imposant en el marc del nostre país i que, per tant, seguim amb aquestes polítiques exitoses.

Aquest rigor, aquesta coherència que tants grups han expressat tenen a veure amb aquesta moció que abans he explicat, una moció que va rebre el suport –vull relatar, relacionar-los– dels grups parlamentaris del PSC, d'Esquerra Republicana, de Junts per Catalunya, de la CUP i d'En Comú Podem. I crec que, per tant, aquest és el gran consens d'aquest país, aquest és el gran consens en l'àmbit penitenciari, i que aquest gran consens que orbita al costat de tots aquests professionals, de totes aquestes institucions, de totes aquestes personalitats que al llarg d'aquests quaranta anys han servit per articular aquest model..., hi insisteixo, no s'han de veure pertorbades, doncs, per una anàlisi urgent, temporal, una foto fixa que ens porti a decisions que no són adequades.

Quan ha fet la seva intervenció, la consellera ha fet referència a l'acte que no fa gaires setmanes va tenir lloc al Palau de la Generalitat per commemorar els quaranta anys de l'assumpció de les responsabilitats en execució penitenciària per part del Govern de la Generalitat de Catalunya. Jo voldria recordar el consens de totes les personalitats que hi van intervenir, que van tenir càrrecs molt rellevants, no només com a consellers, sinó com a secretaris i directors generals, de totes les formacions polítiques que al llarg d'aquests quaranta anys han tingut aquestes responsabilitats en aquest àmbit i que existia un consens unànime respecte de l'evolució en positiu que ha observat el nostre model.

Recentment, també vam tenir l'oportunitat d'assistir a un nou acte, també promogut des de la conselleria, en aquest cas també defensat pel propi secretari, el de l'«obertalitat», en aquest cas, en els nostres centres. La percepció i la consciència de que aquestes estratègies de reinserció són útils i són vàlides, que aquest model comporta uns índexs de rehabilitació i de reinserció que no són comparables en el nostre marc més proper. I, per tant, nosaltres insistim en la idea de perseverar en aquestes polítiques.

Per nosaltres una dimissió no arregla res. I ho hem de dir amb aquests termes. Vostè ho ha explicat clarament abans. Existeixen uns protocols. Existeix un organisme tècnic, que és una junta de tractament. Existeix un supòsit concret, que és

el que ens ocupa a dia d'avui, amb una persona que el sistema no va detectar en cap cas que tingués un problema de salut mental. Existeix una reincorporació precisament d'aquesta persona a aquell lloc de treball, precisament a demanda –com bé vostè ha explicat–, doncs, dels que compartien el seu indret de treball, en aquest cas l'espai de la cuina. I, per tant, se'ns escapa fins a quin punt pot existir una responsabilitat política amb una concatenació de decisions que venen predeterminades des d'un punt de vista estrictament tècnic.

I, per tant, en tant que no entenem quina és la derivada, més enllà d'assenyalar un tercer, voler un cap o, en qualsevol cas, aconseguir certes demandes que, des del nostre punt de vista, tenen més a veure amb la visceralitat, amb l'oposició i la confrontació, que no amb el que és estrictament la construcció, i més explícitament, de consensos i d'allò que ens hauria de dignificar, en aquest cas, com a país, com a institució, que és tenir un sistema penitenciari ordenat i d'acord amb els drets humans, que és allò que hem vingut sempre mantenint. Des del nostre punt de vista, aquesta mesura, per insubstancial i que no aporta res, evidentment, no compta amb el nostre suport.

Només, lògicament, seguir-los encoratjant perquè treballin per la interlocució amb el personal adscrit al Departament de Justícia, com bé vostè ha dit, amb la mà estesa per parlar-ne i també demanar la màxima fermesa en la defensa dels drets de totes aquelles persones que a dia d'avui es troben privades de llibertat, que, per aquest fet, precisament, es troben privades de llibertat i no han de tenir una condemna addicional, ni elles ni els seus familiars.

I, per tant, el màxim rigor i la màxima contundència per la defensa dels drets, en aquest cas, i la seguretat dels funcionaris de presons, però també el màxim rigor i contundència pels drets de les persones que es troben privades de llibertat i tots els seus familiars.

Moltes gràcies.

La presidenta

Un cop han intervingut els representants dels grups parlamentaris, pot intervenir la consellera de Justícia, Drets i Memòria per respondre, si així ho desitja.

La consellera de Justícia, Drets i Memòria

Gràcies, presidenta. Bé, a mi com a consellera em toca donar respostes des de la rigorositat, la responsabilitat, la serietat, tenint en compte que estem davant d'un cas molt greu. Sé que serà difícil en un context electoral –ho he intentat, ho tornaré a intentar. També sé que és més difícil no fer-ho a la Comissió de Justícia, que és on realment hem estat treballant amb els diputats que coneixen bé l'àmbit i, per tant, sempre en un altre context més general una política pública tan complexa és més complicada de dialogar, però també ho intentaré.

De fet, deixeu-me destacar i posar en valor la feina de diputats de diferents colors polítics d'aquest Parlament, participants a la Comissió de Justícia, que realment s'han compromès a treballar i hem treballat molt bé en una millora del sistema penitenciari català. Cadascú ja sap a qui va l'agraïment, però sé que hi ha molta gent que s'hi ha arremangat i, per tant, crec que és de rebut reconèixer aquesta tasca invisible, perquè la Comissió de Justícia, segurament, és una de les comissions més invisibles, però on es fa molta i molt bona feina i, per tant, agrair la feina que s'ha fet des de diferents àmbits.

Començaré, doncs, responnent algunes qüestions. Jo començo amb una pregunta, una dimissió o un cessament avançarà en la reducció de riscos als centres penitenciaris? No ho sé, és una pregunta que deixo a l'aire. Per nosaltres, pel secretari, per mi seria molt més fàcil dimitir, però no seria responsable. No seria responsable assumir aquesta via. Cal deixar avançar les investigacions, si se'n deriven responsabilitats, evidentment, el departament assumirà responsabilitats.

He intentat explicar aquests dies –i ho torno a explicar– que, pel bé de la diagnosi i de les propostes de millora, hem de ser capaços de diferenciar un fet molt dramàtic, molt greu, que és l'assassinat d'una treballadora del Cire, de, també, unes altres qüestions que són la política quotidiana penitenciària i les problemàtiques que tenim al nostre sistema. I jo intentaré diferenciar-ho per poder fer bons diagnòstics i per poder tindre bones propostes de millora; les bones propostes de millora sempre millor que es construeixin de manera deliberada i de manera cooperativa.

En primer lloc, sobre l'assassinat. Estem davant d'un cas encara sota investigació policial i judicial, sota informació reservada. No tenim gairebé informació sobre aquest cas. No sabem si les investigacions es resoldran en breu o es demoraran en el temps. Necessitem saber aquestes informacions per saber exactament davant de què ens trobem i, per tant, per poder prendre mesures davant d'un cas extremadament greu i que no ha de tornar a passar.

De moment, què s'ha fet? Els hi detallaré perquè potser no els hi he comunicat bé. De moment, el que sí que hem fet en aquest cas concret..., és una treballadora de l'empresa pública del Centre d'Iniciatives de Reinserció, aquí el comitè d'empresa del Cire i la direcció del Cire han pactat tota una sèrie de mesures que es posaran en marxa, algunes d'elles, de manera immediata.

Per tant, la seguretat dintre les cuines, que és on ha succeït aquest greu incident, greu episodi, aquí s'ha començat a treballar, treballadors i direcció de la mà, perquè conjuntament es treballa millor, perquè així s'assoleixen millors respostes. S'ha començat a treballar amb mesures concretes –els hi detallo–: s'ha donat ordre quaranta-vuit hores després de la reunió on es van decidir entre comitè d'empresa i direcció una sèrie de qüestions, que és augmentar el personal funcionari d'interior en els serveis, especialment a la cuina, un reforç dels sistemes d'emergència amb dispositius de comunicació i polsadors d'alerta i un reforç del personal de cuina.

Els treballadors i treballadores del Cire són treballadors –els hauríeu de conèixer– enormement implicats, compromesos, creuen en la seva feina, fan una funció fonamental, aporten un valor afegit al sistema que jo convido els diputats i diputades a conèixer-ho de primera mà. Aquests treballadors han de poder tornar a treballar segurs. És el que ens demanen: «Ens encanta la feina; és una feina que ens la creiem i necessitem aquests elements per poder anar tranquils a la feina.» Això..., aquestes mesures han de ser de manera immediata. Hi han altres mesures que també, amb aquest diàleg entre treballadors i direcció, s'han d'anar acabant de definir, perquè són mesures que poden ser importants per reduir aquest risc.

La revisió de protocols i espais s'ha de fer conjuntament. Qui coneix, qui hi està treballant en el dia a dia és qui ha d'ajudar, ha de ser protagonista en aquesta revisió de protocols i espais, i així ho farem; la participació del Cire en les juntes de tractament. Segurament més informació i més actors en joc podran afinar millor els diagnòstics; la formació al personal al Cire. Hi ha formació, però potser augmentar la formació en aquells aspectes on els treballadors i treballadores creguin necessari que és una bona via..., i modificar la Circular 1/2002 per avaluar i revisar el nivell de risc dels diferents serveis auxiliars del Cire, fet que tindrà impacte en el perfil d'interns i internes que poden accedir a cada servei. Senyor Dalmases, el que explica, els ganivets, la cuina i totes aquestes coses... 2002. Qui ha governat potser no s'hauria d'abonar a les tesis populistes.

I després, dit això, les mesures que van vinculades a aquest assassinat, a aquest assassinat en una cuina del Cire i que, per tant, han d'haver-hi unes mesures immediates, aquestes estan sobre la taula. No són les úniques; necessitem saber com avança la investigació policial i judicial per poder segurament avançar amb més mesures. Amb la informació que tenim, aquestes són les mesures acordades entre direcció i treballadors que poden millorar la situació i, per tant, reduir riscos, i, per tant, fer que aquests treballadors i treballadores, que fan una feina excepcional –de veritat, diputats i diputades, els convido a visitar algun d'aquests serveis–, puguin

tornar a la seva feina sense por i amb seguretat. Aquesta és una qüestió i l'hem de separar d'una altra qüestió que també convé parlar-ne, també potser no m'he explicat del tot bé i, per tant, la descriurem amb tot el detall.

Evidentment, nosaltres arribem al Departament de Justícia a l'octubre del 2022 i detectem un empitjorament de tots els indicadors: augment d'agressions, augment de contencions mecàniques, augment de suïcidis, augment de morts, reducció del medi obert. Estem en un context molt complicat, un context postpandèmia, un context d'augment, també, de les complexitats socials i, també, de les complexitats dins dels centres penitenciaris i, per tant, el primer que demano a l'equip és: hem de tindre un diagnòstic molt acurat de realment quina és la situació dins dels centres penitenciaris, perquè tenim *tots* els indicadors que serveixen de comandament des de fa molts anys en l'àmbit penitenciari que ens els estem trobant que estan en caiguda –tots; tots ells.

Com saben, la política penitenciària és molt complexa i un indicador té relació amb l'altre i, per tant, ens cal fer una anàlisi exhaustiva, una diagnosi exhaustiva de què està succeint als centres penitenciaris i un pla d'actuació que apunti a totes les problemàtiques que estan relacionades entre si.

Una de les dimensions molt clares que nosaltres, després de la diagnosi i el pla d'actuació que tenim i que estem desenvolupant..., una de les dimensions –que és avui la que segurament té sentit explicar, però n'hi han altres que la Comissió de Justícia ja m'ha escoltat més d'una vegada, però que estaré en disposició de compartir amb el diputat que li interessi–..., hi ha una dimensió que és molt clara, que és treballar per la millora del clima social, el benestar emocional dins dels centres per reduir la incidencialitat dintre dels centres penitenciaris. Això..., comencem a treballar des del primer dia; comencem a treballar amb mesures concretes que no impliquen, diríem, modificacions pressupostàries. Comencem a treballar per aconseguir recursos, uns recursos que feia molts anys que no s'invertien en l'àmbit penitenciari i, a més a més, comencem, doncs, a treballar també per incorporar personal en determinats programes.

Els hi detallaré, doncs, algunes de les qüestions que comencem a fer, algunes de les qüestions que estan a mig fer i algunes de les qüestions que estan projectades i que nosaltres entenem que han de suposar un salt qualitatiu en la reducció de la incidentalitat als centres penitenciaris. Les polítiques públiques no es treuen de la *chistera*; les polítiques públiques es diagnostiquen, es dissenyen, es comencen a implementar, es veuen les dificultats d'implementació, les modificacions que s'han de fer amb el procés d'implementació, s'avaluen... S'avaluen al final i s'avaluen també en el mentrestant. Així es fa una bona política pública i és de la manera que hem intentat treballar des del departament. Teníem una situació de partida complicada, el context és complicat; el context general és complicat, el context dins dels centres penitenciaris és complicat i cal serietat, rigor i anar a mesures estructurals perquè realment hi pugui haver un canvi substantiu.

Els hi descriuré, doncs, algunes de les principals qüestions en aquesta –només en aquesta– variable tenint en compte que quan tu incideixes en una variable també estàs incidint en les altres. Per tant, si no incidim en altres variables, tampoc incidirem en aquesta. Però centrem-nos només en la variable que té a veure amb la incidencialitat. S'han... No són fets... No són paraules, són fets. Aquest mes de març han entrat en el sistema cent onze professionals especialitzats en prevenció i gestió de conflictes als centres penitenciaris, experts en intervenir en casos especialment conflictius i violents. Fets i no paraules: 20 milions d'euros dedicats a aquest programa, i nosaltres posem sobre la taula un compromís d'estructurar aquest programa, que passi de ser d'un programa temporal a un programa permanent.

Segona qüestió. Des del principi vam encarregar una auditoria a Funció Pública perquè enteníem que mancava personal dins dels centres penitenciaris –és una diagnosi que des del primer moment tenim clara–..., per poder avançar en aquesta

línia, encarreguem una auditoria a Funció Pública perquè faci una anàlisi de la situació. Fruit d'aquesta auditoria, aprovem a Govern una ampliació de la plantilla de 407 treballadors. Fets, no paraules: 407 treballadors. Quant temps fa –i aquí podem tindre públicament totes les postures que puguem tindre, personalment...– que no es fa un increment de plantilla pressupostària d'aquesta magnitud? Tothom en sap la resposta.

Quatre-cents set treballadors que s'han d'incorporar al sistema, eh?, i, per tant, aquesta incorporació del sistema s'ha de planificar, s'han de planificar els processos de selecció i formació, perquè, com molt bé es deia en alguna intervenció, la formació ha de ser una formació amb solidesa. Hem d'anar..., hem d'aspirar a que els professionals penitenciaris tinguin una escola penitenciària, com és l'escola de formació dels Mossos d'Esquadra, per exemple. Hem d'anar cap aquí i estem fent passos perquè aquesta entrada de nou personal sigui amb aquest component de formació important.

Què més? La creació d'unitats d'intervenció compensatòria. Les va anunciar el president de la Generalitat. És el primer cop que un president de la Generalitat visita de la manera que va visitar un centre penitenciar, és a dir, estant de primera hora a última hora dinant amb els interns d'un centre penitenciar, dinant amb els treballadors i treballadores, i allà es va comprometre, el president, amb la creació de les unitats d'intervenció compensatòria, que són les unitats d'intervenció compensatòria. Què són les unitats d'intervenció compensatòria? Doncs són unitats, són espais on s'intervé amb interns i internes disruptius i amb problemes d'adaptació als mòduls ordinaris de vida. Això és una necessitat de fa molt temps; o sigui, una intervenció..., hi han perfils amb vulnerabilitats acumulades que necessiten una intervenció important, eh?, que necessiten una intervenció des de molts àmbits de la intervenció. Aquestes unitats fa molt temps..., des de quasi que vam arribar les estem treballant conjuntament amb el Departament de Salut, amb un equip multidisciplinari, que és com avancen els projectes, amb equips multidisciplinaris i amb mirades molt plurals.

A aquest..., les bases s'han treballat conjuntament, i, per tant, la idea és la creació d'aquestes unitats d'intervenció compensatòria; unes unitats que fa vint anys no es necessitaven? Segurament no. En aquest moment es necessiten? Segurament sí. Les condicions, el context canvia, i, per tant, també les necessitats, doncs, canvien. La creació d'aquestes unitats d'intervenció compensatòria..., nosaltres prioritzem de manera urgent Puig de les Basses, eh?, que és on vam fer la presentació del projecte, a dones, a Brians 1, a joves i a Brians 2. Però aquestes unitats, el nostre projecte és que doncs puguem tindre una unitat a tots els centres penitenciaris del país, eh?, i, per tant, aquesta és una mesura clara que camina en aquesta línia. En què estariem pensant? Tenim projectat que suposaria una incorporació per la nostra part –per la part, diríem, de Justícia– d'uns 185 efectius. També fets, no paraules. El projecte està sobre la taula, el treball està molt avançat amb el Departament de Salut. En tenim ja consignació pressupostària. Són fets, no paraules.

I, després, l'altra mesura, que va vinculada amb el que us deia, amb la mesura de reforçar diversos serveis i tallers del Cire amb personal d'Interior, eh? Per tant, si ampliem la plantilla serà molt més fàcil doncs que això sigui possible.

I després tres qüestions més, que també els hi vull explicar perquè sembla que no els hi he explicat bé, no els hi he comunicat bé anteriorment; hi han tres qüestions que creiem que podrien també reforçar i anar en aquesta línia. La prioritització de la consecució de la jubilació anticipada en les negociacions entre Govern català i espanyol amb l'objectiu de rejevenir la plantilla. Creiem que és una reivindicació justa; és una reivindicació que hi apostem, que el departament i jo com a consellera hi hem treballat. És una reivindicació justa que uns professionals amb una feina amb unes determinades característiques puguin, doncs, jubilar-se anticipadament.

Una altra qüestió, la creació d'un cos propi de professionals penitenciaris que faciliti una gestió de les especificitats pròpies de les tasques a desenvolupar dels professionals, d'uns professionals plurals, eh?, que desenvolupen les tasques als centres penitenciaris. I una qüestió que ja els hi comentava, la creació d'aquesta escola d'execució penal. Cal millorar la formació i capacitat dels treballadors. Aquí es deia; hi estem d'acord, eh?, i, per tant, en aquestes hem de transitar cap aquí. Aquesta escola d'execució penal també ha de dignificar la professió, perquè ens la creiem, i, per tant, són mesures que jo crec que no són mesures ni cosmètiques ni són mesures per posar sobre la taula perquè aquí hi ha un conflicte ni res; són mesures que realment, en aquesta dimensió que parlàvem de la complexitat dins els centres penitenciaris, són mesures que han de fer un salt qualitatiu al sistema; són mesures que estem convençuts que poden millorar.

Però, evidentment, del diàleg sempre en surten bones idees; del diàleg entre el comitè d'empresa i la direcció del Cire han sortit propostes que jo crec que enriqueixen, que milloren, que avancen cap a aquest objectiu de reduir riscos. Torno a entendre la mà als treballadors penitenciaris: dos no parlen si un no vol. Seiem a taula, parlem; nosaltres tenim propostes. Fa un any, any i mig que les treballem. Se'ns ha avançat la fi del mandat, eh?, i, per tant, bé, són propostes que algunes d'elles ja les estàvem desenvolupant, la major part.

Des del meu punt de vista, estem a temps, doncs, per concloure la major part d'aquestes millores, d'aquestes millores que treballen en aquesta dimensió –n'hi han d'altres, hi han altres dimensions que també treballem, i això ho explicarem un altre dia, i, per tant, doncs posem-nos a la taula. Però, sobretot, hem de separar de manera molt clara el que és l'assassinat, aquesta situació gravíssima, que no es pot tornar a produir, i que, per tant, aquí segurament necessitem encara molta informació que ens ha de vindre de la investigació judicial i policial. Separem-ho d'aquelles necessàries millores que s'han de produir en el sistema penitenciari català, i aquelles millores no poden continuar..., aquells indicadors que ens vam trobar el novembre del 2022 no poden continuar. La situació era de postpandèmia; les tensions després d'un context de pandèmia doncs generen moltes dificultats; les complexitats, que augmenten també. Per tant treballem, i treballem amb mesures estructurals.

I, ja dit això, respondré breument a alguna qüestió que sí que se m'ha preguntat directament, i jo crec que potser amb això recullo una mica, doncs, el que s'ha anat comentant, eh?, i, qualsevol cosa, doncs a disposar dels diputats i diputades. També a disposar doncs d'aquelles qüestions que vulgueu tindre més informació; canal obert, sense cap problema.

Se m'ha preguntat sobre el comitè de crisi, eh? Jo el que li puc explicar és que just quan vam tindre coneixement del cas ens vam desplaçar a Mas d'Enric tota la direcció del departament, la direcció de la SMPRAV, i tot el que són els subdirectors. Per tant, des d'allà es va crear ja un primer comitè de crisi, eh? Des d'allà mateix jo vaig estar en contacte telefònic amb el conseller d'Interior. Anteriorment, abans de sortir de palau, jo ja el vaig alertar de que estàvem davant d'aquesta situació. Per tant, el dissabte al –jo ja no sé a quin dia visc–..., el dimecres a la nit doncs vam estar a Mas d'Enric fins no sé quina hora era, fins que es van retirar ja els últims psicòlegs, que deuria ser cap allà a l'una de la nit. El dia següent ens vam reunir ja els departaments de Justícia, Presidència i Interior, eh?, per començar a treballar. Això, a part de que doncs des de la secretaria, ja des de primera hora del matí, ja hi havien reunions activades amb totes les direccions dels centres i reunions amb tots els comandaments de la secretaria. Aquesta ha sigut una mica l'operativa –que, si no, el secretari m'acaba de complementar.

I després també s'ha comentat –dic dos coses petites perquè me les havia apuntat i per respondre– el tema del Riscanvi. El Riscanvi és una eina que ha d'ajudar les juntes de tractament; ni de bon tros el Riscanvi ha de substituir la feina de les juntes de tractaments. Qui té la responsabilitat són les juntes de tractament, que es poden

ajudar o no –no en tenen cap obligació– d'eines com el Riscanvi, eh? Per tant, aquí el que val és el criteri de la junta. Per tant, jo els he comentat –si no em falla la memòria– que el Riscanvi es va fer servir dotze vegades, però el que val és la decisió de la junta. La junta va fer catorze informes; aquests són els informes que valen. També aquí crec que és important fer pedagogia, eh? El Riscanvi per si sol no té validesa; el que té validesa és la junta de tractament.

I jo de moment ho deixaria aquí. No sé si el secretari em vol complementar amb alguna qüestió.

El secretari de Mesures Penals, Rehabilitació i Atenció a la Víctima
(Amand Calderó i Montfort)

Gràcies, consellera. Primer de tot, expressar també el meu condol a la família i amics de la Núria i fer-lo extensiu als companys i companyes de les organitzacions sindicals representants dels treballadors que estan presents avui aquí, no?

Pràcticament la consellera ho ha abordat tot i, per tant, no em queda massa cosa a dir. Però sí que, d'entrada, manifestar la nostra voluntat i compromís d'actitud de millora sempre, d'anàlisi, d'avaluació i, per tant, de propostes de millora, que sempre hem tingut i que en aquests moments, doncs, de crisi hem de tenir encara més especialment, no?

Quan comentava la consellera que el risc zero no existeix, jo diria que especialment en l'àmbit penitenciari aquest és un element que encara es posa més en relleu, no? És a dir, certament, al nostre àmbit treballem amb persones doncs amb dèficits conductuals importants, i, per tant, aquest risc doncs s'accentua més, no? La seguretat total tampoc existeix. Però nosaltres el que sí que volem dir és que tenim un compromís clar i ferm en la missió d'acompanyar processos de reinserció de les persones, garantint la convivència, la seguretat i, òbviament, també el respecte als drets humans a les persones i la dignitat de les persones. Aquest és un tema que per nosaltres és important.

Jo crec que hem de tenir molt present també la missió que hem de prevenir sempre i, per tant, cal actuar minimitzant riscos, com deia abans la consellera, i introduint sempre millores en tots els àmbits nostres, també en el de la seguretat, no?

Jo, aquí..., quan parlem d'això, sempre hem de pensar que no podem..., que la crisi aquesta no pot comportar afectar l'essència del nostre model. Això és un tema molt rellevant, no? No podem jutjar tot un model per un fet que és excepcional, per greu que evidentment és, que ho és molt, no?

Nosaltres, la consellera deia que quan vam arribar al departament vam fer una anàlisi molt ràpida. Érem conscients també de que teníem molt poc temps, que teníem a tot estirar dos anys, i, per tant, doncs aquesta anàlisi dels incidents, dels indicadors que comentava la consellera, ens va portar a pensar que havíem de prioritzar molt, no? I prioritzar volia dir que evidentment ens preocupava l'elevat índex d'incidentalitat. Aquí, senyor Dalmases, jo, la veritat, quan vostè ens titlla de bonistes, jo li diria que repassi molt les dades del 2021, on realment el salt d'incidentalitat es produeix entre el 2021 i el 22. El gran salt d'incidentalitat es produeix entre el 2021 i el 2022; 2021, 8.716 incidents i el 2022, 11.783. Crec que aquest és un tema important i no és moment de fer-nos retrets, perquè penso que avui el que toca és estar tots molt, molt, molt junts en aquest sentit.

Dir també que quan se'ns titlla de bonistes i que no utilitzem l'activitat disciplinària, jo li diria que el 2022 i el 2023 hi ha una diferència de quatre mil expedients disciplinaris a favor de la nostra etapa. Per tant, vol dir que a nosaltres, evidentment, la seguretat ens preocupa. El que passa és que també tenim un concepte de seguretat que potser és diferent de la de vostès; és a dir, per nosaltres la seguretat implica treballar en programes de tractament i activitats, dinamitzar les presons i, per tant, en definitiva, normalitzar la vida dels centres penitenciaris amb treball penitenciar.

Això també és seguretat, no? Això genera seguretat i això és important que ho tinguem molt present tots.

Dit això, quan la consellera explicava una mica, doncs, quina havia estat la nostra resposta en concret pel tema de la incidentalitat, jo, que porto molts anys a la casa, em sento molt orgullós d'aquest període. És a dir, crec que hem enfocat el tema de la incidentalitat de manera important, senyor Pedret, en un tema que vostè ens ha comentat, és a dir, incidir en les causes que provoquen aquesta violència. I les causes són moltes i múltiples, però aquests programes que ha comentat la consellera van orientats a incidir en aquestes causes.

Quan parlem de l'increment de salut mental, cinc vegades la taxa superior a la de la comunitat, això ho hem d'abordar i això ho aborden els programes dels cent onze professionals que s'han incorporat l'1 de març. O sigui, no és una promesa, sinó que s'han incorporat l'1 de març. I això ho aborden també els professionals que s'incorporaran a les unitats d'intervenció compensatòria –la consellera ho ha comentat– les 185 persones. Això és important. Treballar des d'una perspectiva d'intervenir en les causes que ocasionen la violència, aquest és un tema important i nosaltres hem volgut centrar la nostra actuació molt en aquest nivell.

Quan parlem també de la creació de les unitats de seguretat interior, això són unitats, que és una mica la intel·ligència penitenciària, és a dir, unitats que d'alguna manera el que fan és recaptar informació sobre la convivència que hi ha en els centres i utilitzar aquesta informació per, d'alguna manera, prevenir actes de violència. Creiem que això és molt important.

Nosaltres parlem del programa Recvi, que és un programa que el que pretén és treballar molt amb les persones amb conductes disruptives, que moltes d'elles són les que realment causen agressions entre interns i també a funcionaris. I per tant, és important incidir en aquest programa de manera molt important, no?

Però també volem comentar que varem fer una instrucció sobre el protocol de seguretat per al control d'interns amb alt risc de conductes violentes –aquesta instrucció la varem fer ja a principis del nostre mandat–; que estem en aquests moments, també, treballant en un projecte de model de cel·les de seguretat als DERT per evitar també que els funcionaris puguin prendre mal quan un intern té una actitud violenta, i que d'alguna manera estem incidint moltíssim també en la formació teòrico-pràctica d'aquests professionals.

La consellera parlava d'equips especialitzats, doncs els equips d'especialitats han de rebre formació i estem treballant conjuntament amb Salut. Ja hem fet la formació d'aquests cent onze professionals en aquest mes de març, en aquest mes de febrer i, per tant, estem incidint moltíssim en aquesta formació de prevenció del risc.

També, òbviament, derivat una mica de l'incident d'ara, doncs, hi ha un capteniment claríssim, que és la revisió dels protocols per al control i distribució de les eines en els diferents tallers i, per tant, això ho revisarem d'una manera exhaustiva. I també, doncs, com deia abans la consellera, la dotació de polsadors i radiotransmissors a les diferents unitats. Hem d'estar sempre molt amatents en aquest sentit i, per tant, treballarem molt en aquesta línia. Però hi insistim, la incidentalitat, que tant ens preocupa a tots, és important treballar-la des d'una perspectiva de la intervenció en les causes que originen les actituds violentes dels interns. I res més.

Gràcies.

La presidenta

Moltes gràcies. I ara, a continuació, els representants dels grups parlamentaris poden exercir el seu dret a rèplica. Per part... Té la paraula el senyor Ferran Pedret i Santos, en nom del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar.

Ferran Pedret i Santos

Gràcies, presidenta. Consellera, la veritat és que arran de les diferents intervencions podrien sorgir tota una altra sèrie de reflexions o de preguntes concretes que potser seria interessant plantejar, però li he de dir que ja serà en un altre moment.

Ja serà un altre moment, perquè jo dec ser un ingenu i pensava que en les diferents convocatòries a la premsa per a les seves compareixences públiques, que s'han succeït al llarg d'aquests darrers vuit dies, en algun moment vostè o el seu equip o el Govern del que forma part prendria consciència de la força del mar de fons que existeix en l'àmbit penitenciari, i que actuarien en conseqüència, oferint, com li provava d'insinuar en la meua primera intervenció –a la vista està que massa continguda–, una pista d'aterratge per a la plantilla i per als sindicats que estan mobilitzats i que estan molt preocupats; molt enfadats. Això no s'ha produït en les seves compareixences.

Després vaig pensar, quan es va produir la reunió amb la vicepresidenta Vilagrà, que en aquell context i canviant momentàniament d'interlocució, potser seria el moment en què s'oferiria alguna sortida a l'escalada del conflicte. Em vaig equivocar també. Després vaig pensar, bé, no seria el primer cop que, havent-hi una compareixença davant d'un òrgan parlamentari, un conseller o consellera reservi per a l'últim minut una notícia d'impacte, un gest, una concessió que d'alguna manera desactivi les crítiques que es poden rebre en una compareixença que sempre es produeix després que hi hagi hagut alguna situació de crisi –certament poques com la que s'ha produït... i que ha tingut com a..., que ha sigut l'origen d'aquesta compareixença. Però també em vaig equivocar. En la tarda d'ahir o en el matí d'avui no s'ha produït això.

I en la primera intervenció, volgudament continguda, intentava demanar que hi hagués alguna assumpció de responsabilitat, que s'oferís alguna pista d'aterratge i pensava que en la rèplica potser vostè la podria oferir. A la vista està, soc un ingenu. Vostè ens ha contestat, com ho feia el representant del grup parlamentari que dona suport al Govern, preguntant-nos si és que una dimissió pot conduir a res de positiu. Vostè ho plantejava en els termes de dir: «Bé, una dimissió o un cessament ens farà avançar en la reducció de riscos?» Ja li contesto jo: en la reducció de riscos, no; no. Però no totes les dimissions es plantegen en el mateix sentit o amb la mateixa funcionalitat.

De fet, vostè mateixa es contestava quan ha fet aquesta pregunta de si una dimissió o un cessament serviria per a res. Perquè vostè deia en la seva intervenció, aquesta darrera, que dos no dialoguen si un no vol. I la pregunta, per tant, a fer-se és si un s'ha convertit –un o el seu equip– s'ha convertit en un obstacle per al diàleg, si ha perdut definitivament la confiança de la plantilla i dels sindicats i no hi ha interlocució possible, quin és el camí que queda per recórrer? El més responsable és oferir algun tipus d'assumpció de responsabilitats per permetre que es recuperi la interlocució, que es restableixi la confiança i que el diàleg –així sí– faci avançar les polítiques públiques d'aquest model en què la majoria creiem i que volem veure com evoluciona, com millora i com soluciona problemes com els que han acabat conduint a la situació tan tràgica que hem viscut.

Jo esperava sincerament que aquest fos el resultat de la compareixença d'avui, que hi hagués aquest contacte amb la realitat de l'àmbit penitenciari en aquest moment. I jo sé que és dur dir-li a qualsevol que ha perdut el contacte amb la realitat que ha estat gestionant durant tant de temps, però em veig amb l'obligació de dir-li: crec que vostè i el seu equip i el Govern han perdut contacte amb la realitat del moment i que recuperar la confiança i la interlocució passarà necessàriament per l'assumpció d'alguna responsabilitat.

La presidenta

Té la paraula ara el senyor Francesc de Dalmales i Thió, en nom del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya.

Francesc de Dalmales i Thió

Gràcies, presidenta. Quina oportunitat perduda, consellera! Quina oportunitat perduda! Quina resposta més conservadora, més vella, sense cap autocrítica, sense oferir respostes, sense oferir solucions.

I, miri, per respecte als col·lectius que avui són aquí i els que es manifesten fora, per respecte a tot el personal de les presons d'aquest país i a tots els interns d'aquest país, no entrarem en el fang i en la politiqueria que han intentat quan no es tenen arguments, però lamentem profundament el to del Govern i lamentem profundament el to que ha fet servir el Grup Parlamentari d'Esquerra i que li dona suport.

Miri, Junts per Catalunya estem i hem estat creats i fonamentats... *(Veus de fons.)* Junts per Catalunya vam néixer i estem fonamentats en la defensa, la promoció, el coneixement i el reconeixement dels drets humans en la seva dimensió... *(Veus de fons.)* Hi torno, presidenta, recuperaré aquests segons, que el diputat nerviós em talla. Junts per Catalunya és una formació política creada i fomentada en el coneixement, el reconeixement, la promoció dels drets humans en la seva dimensió individual i col·lectiva i, molt específicament, els drets civils i polítics.

Nosaltres hem fet una intervenció en la qual, amb dades, hem explicat quina era la millor manera de preservar aquests drets de tota la comunitat que es troba en una presó, de tota la comunitat. Dades objectives i ben utilitzades. No hem fet la trampa absurda i petita de portar dades durant la pandèmia, que és un període excepcional i, per tant, quan tinguem el debat tinguem-lo amb una mica de nivell i amb una mica de coneixement. Perquè portar aquí les dades de la pandèmia per voler-les comparar amb qualsevol altre període és absolutament incomparable.

I, miri, nosaltres els hi volíem dir que quan nosaltres els oferim aquesta imatge de fracàs de la seva conselleria no és dels darrers vuit dies, és de fa molt més temps. I quan els parlem d'oportunitat perduda és que vostè avui podria interlocutar amb gent que no vol parlar amb vostè. I no ha ofert absolutament res. I, per tant, com que no són interlocutors de res –i això no els ho diuen els sindicats o Junts per Catalunya, fins i tot la seva vicepresidenta ha dit: «Ja m'hi reuneixo. Jo ja hi parlo jo»–..., si no pot ser ni interlocutor amb els agents que viuen aquesta crisi, aquest problema, què ha de fer si no dimitir? Perquè és que ja l'han dimitit. És que ja està dimitida i, per tant, consellera, quan tot l'entorn li ha retirat la confiança, la manera de tornar a generar confiança és entendre que vostè no forma part de la solució, sinó que forma part del problema. Per això li hem demanat, amb tot el respecte institucional, però també amb tota la determinació, la seva dimissió.

I avui no anirem més enllà, perquè avui no tocava anar més enllà, només reiterant que lamentem profundament aquesta nova oportunitat perduda del seu departament, però específicament de vostè, consellera.

La presidenta

Té la paraula el senyor Joan Garriga Doménech, en nom del Grup Parlamentari de VOX en Catalunya.

Joan Garriga Doménech

Sí; gràcies, presidenta. Gràcies, consellera. Bé, jo he escoltat amb molta atenció la seva contestació i veig que no reconeix l'augment de les agressions de treballadors a les presons i, en canvi, sí que ha començat reconeixent el treball d'alguns diputats. Malament, comencem malament.

Aunque sí que ha reconocido algo, ha dicho que algo se ha complicado en la convivencia y que era por culpa de la pandemia. Yo, antes de que acabe la investigación

judicial, *seré una miqueta agosarat*: Núria no ha muerto de coronavirus, ha muerto asesinada, por sus políticas.

Pregunta si las dimisiones aportan algo. No –ya le contesto–, es un primer paso de dignidad y de responsabilidad, de asumir responsabilidades –ya sé que eso les cuesta mucho. Evidentemente lo importante no es la dimisión, es que lo dábamos por descontado –vamos ocho días tarde–, lo que hay que cambiar es las políticas.

Aquí ha comentado que quiere comentar, consensuar medidas: *una taula de diàleg, de mirada llarga...*, estas cosas, esta palabrería que suelen utilizar y que tanto molesta a los funcionarios, que he salido, he estado hablando con algunos de ellos y están muy indignados por sus palabras, por estas «*taula de diàleg, mirada llarga...*».

Le repetimos las medidas que hemos puesto encima de la mesa y que no ha contestado a ni una. Ni una. Reconocimiento de la condición de agentes de la autoridad a los funcionarios penitenciarios. Cuando lo ha oído, ha preguntado al *secretari* si es verdad que los maestros también son agentes de autoridad y el secretario se ha colapsado un poco... Sí, lo son. Voten «sí» en el Congreso a nuestra propuesta. Es un primer compromiso que podría haber tenido.

Segundo. Y eso..., reconozco, esto sí que lo ha dicho: incrementar la plantilla con funcionarios, pero preparados –preparados–, no precipitados, estos cuatrocientos que usted plantea.

Tercero. Dotarles de medios coercitivos para defenderse. No es ningún delito; no serán malas personas porque vayan protegidos; les dará seguridad. Aerosoles, porras extensibles... Aquello que necesiten para sentirse más seguros, para un poco disuadir las agresiones, que han aumentado muchísimo, se lo hemos dicho antes en la anterior intervención. Fíense de ellos, no van a hacer mal uso, y si alguno hace mal uso, ya le sancionará. Seguro que con los funcionarios será mucho más rápida que con los presos, como con el asesino.

Cuatro. Que las agresiones tengan su debida sanción, pero rápida, o sea, menos piscinas y más disciplina. Eso es lo que le pedimos.

Quinto. Equipamientos adecuados, módulos especiales para internos de gran peligrosidad.

Sexto. Suprimir la presencia de internos en cocinas y cafeterías –tampoco lo ha contestado–; que se gestione por empresas externas, sin la intervención del Cire, para evitar este tipo de conflictos. Ya tenemos una muerte en la mesa.

Y vuelvo a concluir, señora *consellera*, que como no dimite que le destituya Aragonès y, si no, pedimos la dimisión de Aragonès y que nunca más –le vuelvo a reiterar desde nuestro grupo parlamentario, desde VOX– tengamos un *conseller* de Justicia que proteja más a los delincuentes que a sus trabajadores de prisiones.

Muchas gracias.

La presidenta

Té la paraula el senyor Carlos Carrizosa Torres, si demana la paraula, per part del Grup Parlamentari de Ciutadans.

Carlos Carrizosa Torres

¿Que no había otras...?

La presidenta

No demanen la paraula.

Carlos Carrizosa Torres

No, no, yo solamente quería..., ya que me la da la presidenta, simplemente para reiterar (*l'orador riu*) el contenido de nuestra intervención. Creo que con su réplica para nada ha despejado las críticas que se le han formulado. Yo les pediría que no sumen a la incompetencia en la gestión de la seguridad..., no sumen esa cerrazón ante una demanda prácticamente unánime de todos los sindicatos y de la mayor parte de las fuerzas políticas presentes en este Parlamento.

La presidenta

I per part del senyor Jordi Orobítg i Solé, en nom del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana.

Jordi Orobítg i Solé

Moltes gràcies, presidenta. En qualsevol cas, reafirmar-nos en la nostra primera intervenció, doncs, interpellar, exigir al Govern que faci defensa del nostre sistema d'execució penal, que com crec que hem demostrat és majoritari, no només en l'hemicicle amb aquestes votacions pel que respecta a la darrera moció al respecte que es va conèixer al Parlament de Catalunya, sinó també amb tot el sentir de totes aquestes personalitats, institucions, observatoris i entitats que han demostrat al llarg d'aquests dies la seva preocupació, perquè aquesta circumstància, aquest lamentable incident, aquesta pèrdua irreparable, la mort d'una persona –que evidentment ens ha de commoure a tots i ens obliga a..., la recerca de solucions perquè no torni a produir-se un fet com aquest, un fet d'aquest tipus tan luctuós, evidentment– no condicioni les polítiques del Govern en aquest àmbit, que, com he dit abans, nosaltres creiem que són exitoses.

Certament, no només la consellera, també el secretari, en aquest cas, han exposat una sèrie de mesures que van des del nostre punt de vista en la bona línia, que tenen també una part substancial de les demandes, en aquest cas, del col·lectiu de treballadors de l'àmbit, en tant que, com bé ha dit, comporten ja la incorporació de personal explícitament preparat per a la resolució de conflictes, però també l'increment de personal, amb una previsió que es feia via pressupostos i que, com bé ens van avançar la consellera, doncs, el Govern adoptarà la decisió de que s'incorporin ja de forma de forma directa i, evidentment, trobant la fórmula que ho faci possible.

Crec que existeix unanimitat no tant en la demanda de dimissió –perquè nosaltres, evidentment, no l'hem feta–, però sí en la certesa de que no serveix de re una dimissió. I és que crec que ho han expressat fins i tot..., en aquest cas, el portaveu de VOX ho ha explicat de forma vehement: no servirà de res.

I crec que arguments com el que ha obert, en aquest cas, el portaveu del Grup Parlamentari Socialistes és molt perillós. Aquest argument que vostè demana perquè dimiteixi, en aquest cas, la consellera de Justícia del Govern de Catalunya també serviria perquè dimitís el ministre de l'Interior del Govern d'Espanya, que se li ha exigit de forma reiterada per tots els sindicats policials que dimiteixi del seu càrrec d'una vegada. I no, no els he escoltat a vostès; no els he escoltat a vostès amb crisis dramàtiques, perquè tan dramàtica és la mort d'una persona com la de moltes, com El Tarajal i tantes altres, no?..., però que..., en aquest cas no els he escoltat a vostès que siguin tan vehements a l'hora de demanar responsabilitats polítiques quan resulten d'algú de la seva formació política.

I en darrer punt, no puc evitar, lògicament, fer un comentari respecte de la intervenció del portaveu del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya. Hi ha una dita al nostre refranyer que diu que si no vols pols no vagis a l'era; i vostè ha anat a l'era, però és que s'hi ha col·locat fins al coll, perquè ha entrat en qüestions i matèries que no tenien a veure amb l'objecte d'aquesta comissió. Avui parlàvem d'un fet lamentable, de la mort d'una persona en un centre penitenciari del nostre país, i ha entrat en que si en els darrers quatre anys nosaltres no hem aconseguit res per als funcionaris, barrejant legítimes reclamacions dels treballadors de presons amb un debat que no té a veure amb aquestes circumstàncies.

I, evidentment –evidentment– m'he indignat i d'aquí ve la meva resposta. Jo crec que no és de rebut allò que ha exposat i crec que no són de rebut, perquè no tenen a veure tampoc amb els posicionaments polítics que vostè han mantingut, no només a la Comissió de Justícia sinó fins i tot en aquesta darrera moció que es va substanciar en el Parlament de Catalunya, amb les mesures que vostè ha exigit, com, per exemple, la utilització d'aerosols i altres eines de repressió que vostè ha demanat

amb peu d'igualtat amb l'extrema dreta que s'utilitzin... (*Veus de fons.*) Perdoni, revisi la seva intervenció, no és fals; revisi la transcripció, i, per tant, des de la conseqüència, des del rigor, des del respecte que ens devem a nosaltres com a institució i al nostre propi sistema de penitenciari, evidentment, no deixarem passar cap ni una d'aquestes paraules que pugui servir per pertorbar allò que ens hem donat després de quaranta anys d'història de gestió de la competència d'execució penal.

Moltes gràcies.

La presidenta

Acabades les intervencions, agrair-li la compareixença a la consellera, al seu secretari general, a tots els diputats i diputades i als assistents.

S'aixeca la sessió.

La sessió s'aixeca a les dotze del migdia i dotze minuts.